

Behçet Aysan

düello

] kırmızı (

Behçet Aysan, 1949 yılında Ankara'da doğdu. Selimiye Askeri Ortaokulu ve Kuleli Askeri Lisesi'nde okudu. 1968'de Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne askeri öğrenci olarak girdi. 1971'de siyasi nedenlerle tutuklandı. Cezaevinden çıktıktan sonra, çeşitli işlerde çalıştı. Tıp eğitimini tamamlayıp, psikiyatri ihtisası yaptı.

Aysan'ın ilk şiiri 1979 yılında Türk Dili dergisinde yayımlandı. Daha sonra şiirleri, Varlık, Milliyet Sanat, Hürriyet Gösteri, Yazko, Yarn, Yeni Düşün, Sanat Rehberi'nde okur karşısına çıktı. İlk kitabı *Karşı Gece*, 1983 yılında yayımlandı. *Sesler ve Küller* (1984) ile Yaşar Nabi Nayır Şiir Ödülü'nü, *Deniz Feneri* (1987) ile de Abdi İpekçi Barış ve Dostluk Ödülü'nü, "Eylül" (1988) ile Ceyhun Atuf Kansu Şiir Ödülü'nü aldı.

Behçet Aysan, 1993 Sivas Katliamı'nda yakılarak öldürüldü..

DŪELLO

BEHÇET AYSAN

DÜELLO
(BÜTÜN ŞİİRLERİ)

ISBN 978-975-9161-17-7

DÜELLO / BEHÇET AYSAN

1. Baskı: 1994, Adam Yayınları
2. Baskı: 1998, Adam Yayınları
3. Baskı: 2001, Adam Yayınları
4. Baskı: 2004, Can Yayınları
5. Baskı: Ocak 2008, İstanbul, Kırmızı Yayınları

Genel Yayın Yönetmeni: Fahri ÖZDEMİR

Kapak Tasarımı: Akçura Serap ERTEMİN

Dizgi: Kırmızı Yayınları

Baskı ve Cilt: Euromat

© Kırmızı Yayınları, 2007, İstanbul

Bütün hakları saklıdır.

Kırmızı Yayınları
Bağdat Caddesi No. 142/13 Maltepe / İSTANBUL
Tel: (0.216) 371 36 29

Kırmızı Yayınları bir OPUS LTD. ŞTİ. kuruluşudur.

www.kirmiziyayinlari.com

BEHÇET AYSAN

DÜELLO

(BÜTÜN ŞİİRLERİ)

Karşı Gece
Sesler ve Küller
Eylül
Deniz Feneri
Son Şiirleri

Behçet Ayşem

KARŞI GECE

Birinci Basım: Eylül 1983, Yeni Türkü Yayınları

*kozalak yaktım ben de
sessizlikte-
ömrümün kozalaklarını
küllere sıvanmış
baştan başa dolaşıp
ağrıyan ormanı.*

*yağmur dindi sevgilim bak dinle
her şey dindi, acıysa dinmemiş halde.*

'79, Ankara

*ipekten bir gecedir kayar gider
elimizden, siste yıldızlar yanar
tutuşturur yreğimizin ırasını*

*gecede, birer karşı gecedir onlar
içimizdeki
ve dışımızdaki
bütün gecelerin.*

UNUTULMAYAN

durmadan taşırdım yanımda üç şeyi
iri çakıl tanelerini, çatlamış bir narı
bir öpüşün bıraktığı harlı lekeyi
ipekten
çalınmış
umutlarla taşırdım
ah sevgilim derdim, ölüm
ne kadar çoktu yaşadığımızda.

bize hep beyaz mendil
sallayan
ölüm ki,
iki kapısında
haki bir yalnızlık
dikilirdi

ve
hatırlatırdı
bize, güz kuşlarının
uçup gittiği denizleri.

bense, yulaf kokan
dağlı ellerinde
dolaşmak gibi kolaydır
sanırdım yaşamak ve sana kansız
bir gökyüzü

getirirdim
getirebilsem ah,
– avlusunda çocukların
korkmadan oynadığı –
lalelerle
donanmış simli bir gökyüzü.

bir öpüşün bıraktığı harlı lekeyi
çatlamış bir narı, unutmadım.

ÖRÜP İNCE BİR TIĞLA

duvarda, solgun ışıklarla oynaşmada
bir örümcek ve düşüncelerim
ince bir tiğla
örüyor ağını, sessizce
gün
batıyor.

kara battaniyeli
bir ölü yürüyor sonra
kireç döküntüleri ne kadar da
benziyor
ona, öldürülmüş bir arkadaşının
fenerini
tutuyor, içli bir madenci
şarkısıyla

geçerken
şehrin dikenli telleri arasından.

limanda yük boşaltıyordu kardeşi
dünya geniş
pergeliyle
yer
açıyordu, onunla koşanların
kalbinde ve bir gül ağacının
tomurcuğunda yeniden açıyordu.

sessizce
gün
batıyor, bir aşk bitiyordu
bir aşk dağılmış
bir gerdanlık gibi.

sakallarım uzuyor, bir yara
bir yara durmadan işliyordu
kendini

ben de
çekiyordum
derin ağlardan
çekiyordum gölgemi.

sevmiyordum artık
ne sis çanını
ne dağlalesini

günlerim değişiyordu
ateşten bir dolunaya.

ÇİNİ

basar basmaz bir katran karanlık
rüzgârım diner, acılar vurur sulara.

kırağındır o en yalnız kelebekler
siyah bir gülü sen takınca yakana.

gölgen üstümü bulut gibi alınca
demirlerim ben serin kuytularında.

gezinirdim kadife çiçekli teninin
enleminde boylamında yoksul ülkemin.

ekmeğimsin, sevgilim, deniz fenerim
dağılınca gece mör bir leke kâğıda.

KEDER ATLASI

nilüferler niçin suya eğilir
ve niçin
kavruk otlar gibi
tutuşur
o ilk sevdalar
söyleyin bana
ey kitaplar.

bana söyleyin
kim var
aramızda
biraz ölmeden
bir türkü tutturmuş giden.

ya kırmızı şapkalı
gelincik, senin için
göz açıp kapayıncaya
yiter şu bahar
hemen
ölüm gelir
yükselince sular.

söyleyin bana
ey kitaplar
var mı
kederin atlasında
tarçın kokulu bir şehir
inmemiş olsun damlarına
gözyaşından
yıldızböcekleri
ve tarçın
kokulu
bir aşk
hiç ölmeyen.

FORSA

gurbeti hançer
yapıp gezinir
kendi zincirine
vurgun forsa.

devrilen turuncu
bir ayın şavkında
aras gözyaşı akar
hemşeri göçmen kuşa.

horasan'dan yeni
kalkan bir tren
nasıl saplanmışsa
kara ve acıya.

sensin, yüküyle
batmış mavna
kurt ağızlı
gecenin ortasına.

ANIŞ

yıkık manastırın orda
kalbim ki,
o da yıkıktı.
bir keşiş bıçağıyla dağlanmış
çiçekbozuğu,
çopur-
bir hayat
acıtıyordu beni
sevgilim.

her şeyin
hüzne vurduğu yerde
bütün saatlerin,
kuzguni bir denizi
çoğaltarak
hayat
acıtıyordu beni.

bense geçerdim
karamuklarla, karabasanların
arasından

geçerdim
hiçbir
im
bırakmadan geride
bana en sırlı gelen
acının o en sırlı noktasından.

bin dokuz yüz yetmiş beş'in
ekiminde

yıkık
manastırın orda
kalbim ki, o da.

KANAVİÇE

el değmemiş ormanlarında gezinen
kan işleyen kanaviçesi ömrümün
sarı sarmaşıkların ışıklı gölgesi
ve sensin hüznün yüzgörümlüğü
rüzgârların beyazdan yelesi sen.

AÇ KUŞLAR

I.

kana boyandı kirmenimde yün
kuşmarlara, tuzaklara düştüm
menevişlendi durgun sularım

sedef
bir bıçak aldım dostlar

güneşi yiyorlar
aç kuşlar.

aç kuşlar, yorgun işçi
yeni çıkan vardiyadan
elliyorlar yıldızların

kınasını.

aç kuşlar, topraktan
güneşi bakır bir kap gibi

kalaylıyorlar.

II.

bense, toy bir çırak
kırık keman
paslanmış tabanca
küflü bir an
kurutulmuş papatyalarla
kitabın ortasında

III.

hayat, aşp geçiyor
bütün kitapları
yeni acılar gerek
yeni aşklar
yaşamaklar ve anlatımlar
beklemiyor bizi
hiçbir şey
hiçbir yerde
solgun hercaimenekşe
ve bun, buğulanıp çarpıyor
benimle birlikte

buzlu bir camın arkasında çarpıyor
buğulanıp.

sesim
dişlilerin şarkısına karışıyor.

1979-1981

*durgun yıllarda gelmiş olanlar dünyaya
anımsamazlar geçtikleri yolları*

aleksandr blok

ATTILA JOZSEF'İ OKURKEN

acıyla okuyorum attila jozsef'i
hazin ve sararan güzün şarkısıyla
karşılıksız bir kuğu aşkı gibi ak
lut gölü kadar derin bir acıyla.

acıyla okuyorum attila jozsef'i
ikimiz de doldurup yalnız kederle
aynı çeşmeden hayatın güğümünü
tünelleri aynı bir kara trenle.

acıyla okuyorum attila jozsef'i
ikimiz de savrulan mor çığlıkların
katmışız çivitini aşkların ateşine
ve o benden tam kırk yıl önce.

acıyla okuyorum, bitimsiz bir acıyla
ağabeyim benim, kalbim, attila jozsef'im
'bir çocuğun annesini sevişi gibi'
seviyorum seni kederle, hüznle.

SİYAH SÜVARI

siyah süvari gecesindeyim
bilmem burda ne haldeyim.

siyah süvari gecesindeyim
gelip bir yerden, göçmedeyim.

siyah süvari gecesindeyim
hep lale sûresini bellemedeyim.

siyah süvari gecesindeyim
aşk ile yunup beklemeyim.

siyah süvari gecesindeyim
gecenin türküsünü söylemedeyim.

BİR BAHAR DALIYLA

çocuğum da büyüyor benim gibi
bir bahar dalıyla öpüşerek ilk
ayrılığın burcunda
ve acının kundağında
o.

(yelesi gümüştten)
sevdası sütbeyaz
terkisinde ölüm)

çocuğum da büyüyor benim gibi
koca bir oyuncakçı dükkânı
sanarak dünyayı
ve masaldaki kafdağında
o.

(yelesi gümüştten)
sevdası sütbeyaz
terkisinde ölüm)

çocuğum da büyüyor benim gibi
nişangâhlarla nişanlanıp
tadarak barutu
ve dalyanların ağında
o.

(yelesi gümüştten)
sevdası sütbeyaz
terkisinde ölüm)

NERUDA, NERUDA

önümdeki resimde
iskemlesinde,
koca gövdesi ve yüreğiyle
kaykılmış arkaya
pablo neruda.

neruda, neruda
senden sonra da
özgür yaşayacak
burcu burcu
leylakların yurdu
arokanya.

SONLU BİR AĞUSTOSUN ŞİİRİ

ey ölgün yaz
kirli bir sabahla
doğuyorsun yine üstümüze
tanıdığın bütün
-sabahların
rengiyle,
tanıdığın bütün aşkların.
oysa, ben
sabahın ağaran heybesine
topladığım yıldızların
çekiç seslerini
sağnaklarla işliyorum.

sabahın
ağaran heybesine
hiç bitmeyen sağnaklarla
kalbimin çekiç seslerini.

ŞARAP GİBİ

–şair arkadaşım oktay akıncı'ya–

arkadaşım benim, bilirim yine ayakların
deniz kabuklarındadır
ellerinse taşıyor
gökyüzünün bütün köpüklerini.

bilirim, burda ben vurunca dağlara
orda sen bir dağ arayacaksın
kendine
denizin dibinde,
daralınca senin gökyüzün
daralacaktır benimkisi de.

kalbinin gümbürtüsü hep yanı başımda
hep yanı başında, kalbimin gümbürtüsü

arkadaşım benim
pıhtılaşmış
şarap
gibi.

GECEDE ATEŞBÖCEKLERİ

sonsuz bir göğün altında
sonsuz yağın yağmurun
bir kadın, yüzü-
değirmi bir kadın, eşeğiyle
odun yüklemeye gidiyordu ormana
mandalin bahçelerinin, iğneli çamların
köknarların
arasından değirmene doğru.

kavruk bir ağacın
kabuğuna
benzeyen avucuyla
yıkadı yüzünü, eğilip eski sarnıca
eğilip bin yıllık bir sarnıca
bin yıllık bir yörük kadın.

tütün ve akaladan
zeytinin siyahından
geçiyordu, uzun bir gece
gibi
beylerin
toprağından.

biliyordu en az
kendi evi kadar
yamacı inince, ışıkları
gözükecek
karşı kıyının
ve yannis ritsos'un
sürgün adalarının

- kıyı, kıyı
karşı
kıyı
rüzgârı aynı rüzgâr
denizi süngeri
aynı
zeybeği
horası
beyi, ekmeği aynı.

- hey ritsoş hey
ozanların
zeus'u, bin yıldır
böyle olmuş bu:

ya sizde karartma geceleri
bizde par par ateşböcekleri
ya bizde karartma geceleri
sizde par par ateşböcekleri.

1980/Milas

TORTU

her Şey geçer
aşk da
acı da geçer, ağla-
maklı bir Şarkı
ayrılıkların
üzerinden.

rüzgâr olur
savrulur geçer
sağılır
yaldızlı bir
sabahın ağaran
seherinde, hüznün
sütbeyaz
güğümünden.

yol olur
düğüm düğüm
devrilir kağı
aşiretler ve
gelincikler göçer.

yıldız olur
kayar mavi
çipil yıldız
dökülmüş yalnızlığın
pirincinden.

gece de
homurtuyla
kederli bir tren
gibi geçer,
benimse
çiğnenmiş zakkum-
yüklemiş yorgun
kalbimden
aşk da
acı da
her şey ama her şey geçer
kör
bir güvercinin
türküsü
bile.

tortusu kalır.

yaşadıklarını
anmak için beyaz bir yazıya
gecedesin, ay ışığına sevdalanan
şakayıklara sor.

İLK KAR

savrularak inceden
yumuşak dokunuşlarla
serpilip avuç avuç usta fırça
vuruşlarla

bir çini karanfil
bir atlastan şal
sağdı puslu bulutların gri hüznünü
çatlayan yüreklerin nar kabuğu testisine
sevdalı bir gülücüğün
yeşim taşlı peçesine
ve öveçler'de
bir evin gecekondü bahçesine
yağdı ilk kar.

önce bir gelin alayına
bir grev halayına sonra
gözyaşına
ve acıyla
yalnız başına tornada
kesik bir kola
yağdı cami avlusunda
üşümüş sokuluşlarla dolanan çocuklara.

ergen aynalarda
okşayıp biblo gibi kendi bedenini
buzul çiçeklerle süslü
eski giysilerini
çıkardı sandıktan
çıkardı kar
duvak tadiyla.

savrularak inceden
yumuşak dokunuşlarla
serpilip avuç avuç usta fırça
vuruşlarla
düştü
kurşunlanan bir dostun yakadaki resmine
kan izine
ve bütün gölgelerin perçemine
bir çini karanfil gibi kar.

1979

BAHAR KARŞILAMASI

önce bahar ıslak bir havlu kadar
bir avludan yaydı elma çiçeği
kokusu, tokaç yapan çamaşırcı
kadınlar kokuyu çama astılar.

derken çinko sundurmadan atladı
çam kokusu sokağa, haydi bir kızın
eteğinin kıvrımına, kaldırımların
oldu gülü ve nalçalara haklandı

bir adam kaldırdı yerden okşadı
düşünmeden bu bıçak gibi keskin
gül gibi gülü, taktı süngüsüne bir erin
neyse bizim gül dönüştü çiğdeme.

sonra satıldı çiçekçi sergisinde
gitti merkez tutukevi hücrelerine
iki gün solmadan kalabildi ancak
konuldu bir romanın en güzel yerine.

1977

KÜL HARMANI

indirdi kepengini üstümüze
kara böğürtlen bir gece

ne yapsam
pirinç şamdan taşısam

geçirdi hevengini yağlı urgan
boynumuzda bir kiraz dalı

ne yapsam
çatal dirgen kullansam

bindirdi dengini bir katara
balrengi kömür gibi acıdan

açlık gözyaşı kan
bindallı fistanı gül
işliği mavi çelik tül
savrulsa külleri harman

yaralı ve yayan yürümektedir yaşam

ne yapsam ne yapsam
bir çatal dirgen bir pirinç şamdan

1978

ŞAHMERAN'IN KALESİ

taş duvarlardan ses geçmeyen
kapatsalar
seni nereye?

–şahmeran'ın kalesine

bir de kilit vursalar üstüne
'ey uzun yollar
yolcusu'

–bakırdan ve acıdan bir kilit.

ve kenevirde bir urgan
ki bağlasa seni
sırsıklam.

–kalm bir urgan.

ama yine de
kalbin dışardadır hep
kaleyi, urganı ve kilidi
hiç dinlemeyen
o kalp...

1981

SEMENDER

kurtarılmış bir kalptir taşıdığın
senin, ne bakırdan bükülmüş
ne de geçirilmiş bir değirmenden
kimsele benzemeyen.

kurtarılmış bir aşk yaşıyorsun
sen, ne paranın kiri sinmiş
üstüne, ne de yalan safran gibi
almış rengini onun.

hiç kimsede olmayan bir aşk

alevlerle
sevişen
bir semenderin
kalbi gibi.

1981

GÜVERCİNLERİ SEVİNDİRİN

her sabah
uyandığında
gördüğüm düşü hayra yorarım
açmasına açarım da
göğsümün altın kafesini
korkarım
ya bu gece
güvercinler
yüreğimden başka bir ülkeye
göç etmişlerse.

çünkü, ben ilyas
hasköy'lü-
kör ilyas,
şu koca istanbul şehrinde
yenicami önünde
sanki dünyanın bütün
açlarını
doyuruyormuş gibi
gururlanan bir sevinçle
darı satarım
savrulması için güvercinlere.

1977

ATEŞÇİ

ateş kürerim ateş

söz zincire vurulunca
zincire vurulunca aşk

lacivert
karda

ve buzul
zamanlarda.

odur işim
küllerde aramak elması

küçük bir kasabada kör bir çocuğun
beklediği

şekeri
ve ekmeği

dağ omuzlu kamyonların
gece getirdiği

ışık ışığa
zigana'dan

ateş kürerim ateş

geçmek için
karanlıktan

gepgeniş bir güneşi
tutmak için

ellerim yanmadan

portakal rengi bir akşam
görmek için o günü

hey ölüm

gelmeden ölüm

ömrün yokuş aşağı
gideni ölüm

ateş kürerim ateş

lacivert karda

1979

TENTÜRDİYOT

bir kadın gözünü oyuyordu
rastıklar ve karabinalar arasında,
dubaları–
çürümüş bir köprüde
karla ovuluyordu çınar yaprakları
güvercin
kanı ve katran.

begonyalar
ağlıyordu.

taşradan geliyorum, taşradan...

kerpiçler suya değince, ardıçlar
yıldızlar kadar uzakta toprak
savrulunca havaya bir avuç kül
çiğnedim ölüler eti ve safran.

şehre, bir tentürdiyot
lekesi yayılıyordu.

taşradan geliyorum, taşradan....

insan yürekleri satıyordu sokaklar
ve denklerinde
mermer yontan çekiş sesleri,
sırsız aynalar delik deşik çıkınlarda
kasetler, ayrılıklara bilenmiş
metal-
parıltılar
her yanı türkü, mavi jilet tadında.

gemiler
hep cehenneme kalkıyordu.

taşradan geliyorum, taşradan...

1981 / İstanbul

HANGİ

-altan tuna'ya-

hangi dağı delsem
keder ırmağı.

hangi aşkı sevsem
mineden yaşmağı.

hangi yağmura ellesem
bitmiş ıslağı.

hangi güle bilsem
donmuş kırağı.

hangi kuşa baksam
ağıtlar palazı.

hangi romana başlasam
acılar kitabı.

hangi ömre dursam
gümüştten bukağı.

hangi yola vursam
yıkık bir han.

hangi.

GÖLGELER

geri dönmeyecek
gölgelerin türküsü
gibiydi bu,
kalbimde taşıdığım
gölgelerin türküsü
nereye gitmişti
ve kordan
ve alevden
ve lav ve demirden
kuleleri
gurbetin.

geceydi
ve denizin üstünde
pamuk balyalarıyla
mora çalan
bir tekne
devrilmişti.

BALAT

al bir at gibi, derilmiş haliç'e
balat, yorgun ve karadenizli bir güvercin
sürüsüyle.

aylasında
aylak mazot nakışları
paslı tenekelerde fesleğenler
ve acının surları
yıkık
ev diplerinde.

nereye, ey hem hıristiyan
nereye, ey hem müslüman
org ve tamburla
geceyi
karşılaman
yaşlı balat.

bakarsın bir gün bu sisler biter
sana gelirim yine
kalbimi kanatarak

balat.

116. KOĞUŞ

*–sevgili arkadaşım
psikiyatr dr. y. doğan'a–*

dışarda
solgun, sarı kavak ağaçlarının
üstünde taşınır gibiydi
gökyüzü, gölgesinde küçük bir çocukla
mavi bir kadın.

sürgit tünelde öpüşen
bir gece yarısı ekspresi
ve şarkılar halinde
sesin ve sözün geçmediği
şarkılar
ve yine o
mavi kadın.

dışarda solgun, sarı kavak ağaç-
ları ve gece
içerde
ölüm gibi yalnızlığım.

YAĞMURDA

yağmur yıkanırken bir gece ay altında
kirli ve ayyaş serçeler sokağa çıkardı
insandan kulelere bindirilmiş cesetler de
kutsal kitapların bütün ayetlerinden
tel örgülerinden karanlık şehirlerin.

DÖRTLÜK

kitabı açlık olan, biçemi gecekondu
gelincikler korusu, samanyolu selleri
inince ince bir sızı varoşlardan
şehir, vişneçürüğü çürükler içindedir.

BORDO BİR ÖMRE GAZEL

kurşun gibi ağır
hafif tüy gibi
geçip giden ey ömür,

hangi vakanüvis yazsın seni
bordasında eski bir geminin
ve orak bir ayın
altında
bordo böğürtlenin,
geçip
giden gölgeni.

hangi
vakanüvis
ceylan derisine yazsın
boğdurduğu kara bir padişahın

seni.

ey ömür, ay batınca kendine
bir başka yer ara ey ömür.

*solgun, bir bir geri dönüyorlar,
yaşanmamış günlerim benim.*

p. yavorov

AŞKIN DA KÖLE ÇAĞI VARDIR

yükledim mor sümbüller gibi gemilerime
hüzünlerimi
eskittim yıldızları çolpan aramaktan.

–günahtan
bordaları kuzguni siyahtan
çekilmiş çileden yelkeninin ilmeği
ibrişim ibrişim
gümüş zülfü örülü
gemilerim.–

dolaştım tam yedi iklim
beş deniz
üç zaman

peşim sıra
bir imparatorluk kalabalığı yalnızlıkla
demirleyip
sığındımsa da boşuna
kurtulmak için acıdan
büyük aşkların koruganma.
–kitledim kapıları
çözdüm palamarları
ve bir gün o limanda.–

gördüm bir sıcak öpüşün
kiliminden dokunanı
utandım
bağrımda eskiden
çini mürekkepli dövmelerimden
küreledim sevda tavında alazlaşanı
yoksulluğun kavında yanan
bir hallacın yere düşen terinden
ve anladım ki her şey
sevmekle başlar insanı.

yaktım gemilerimi.

1978

İPEKTEN GECE, GİTME KAL, LEYLAKLAR

ipince ipekten gece
hışırdaşa yırtılır gibi
çalıyor sessizliğin kampanası
dışarda, afiş asıyor çocuklar
uzaktan silah sesleri geliyor
kal diyor, bir kadın sesi-
gitme kal,
ve patlamaya hazırlanıyor
leylaklar...

kalbim de.

1979

ÜÇ ANI ÜÇ ŞEHİR

sığırcıkların altından geçiyorduk, kara
bir güneşle beraber ve caddelerde
yalnız kuş ölüleri, yıkık evler, büyük
düşlerim, güz yaprakları, sinema afişleri
eski
bir çınar,
yağmura duruyordu kalabalıklar
'avare yıllar'ı imzalıyormuş
sergi kitabevinde
orhan kemal.

bin dokuz yüz altmış sekizdi, ankara.

puslu bir gündü, yıldönümü nagazaki'nin
ve taşıyordum yanımda tıp kitaplarıyla
radyoaktivite'yi,
genişletiyordum gülüşünü
güzelim bir kız çocuğunun
sarışın, gözleri çimen yeşili.

bu çocuk da ölebilirdi
kalırdı sadece
yeşil bir çuhada kırmızı kan
izleri.

anlatmalıyım
başkalarına
anlatmalıyım
radyoaktivite'yi

yağmur hızlandı, sığınsam yağmur duraklarına
ah, sevgilimse sevdiğim bir dize gibi aklımda
belki nâzım'dan
belki rembo, neruda.

bin dokuz yüz altmış sekizdi, ankara.

pia pastanesinde bekliyordum
güzel bir gelecek için mavi kenarlı
düşlerimi

karanlık yüzlü
bir adam

her an, gelip götürebilirdi beni
düşünüyordum yaşayanları sur kovuklarında
düşünüyordum neler olup bitiyor dünyada

işçi bir kızı bekliyordum, sevgilimdi
içimde grev fırtınalarının
estirdiği uğultularla.

bin dokuz yüz altmış sekizdi, istanbul.

koşarak binlerce ayak pasaport'a
denize doğru, sütlüman bir denize
koşarak,

nasıl da
düşenler üst üste yığılıyordu
ve uzakta yabancı bir filonun çelikleri
parlıyordu
ve kalbim derin çarpıntılarla
bir sürü şeyi üst üste yığıyordu.

yukardan
çığlık çığlığa
bir martı sürüsü geçiyordu.

bin dokuz yüz altmış sekizdi, izmir.

1978 / Tivoli Birahanesi / İzmir

KÜLLENEN

karlı ve tipili
bir gece yarısı

bir eski dost
çaldı kapımı

bıyıkları mavi
buz sarkıtları

eskimiş kaputu
yırtıktı postalı.

– tak tak, kimdir o
kim, ya gelmişse
gecelerin kara
yüzlü konukları.

– yabancı değilim
benim
sana kalbimi
getirdim

konacak yer arayan
ürkek bir kuş gibiyim.

bu çaldığım kapı da
paslı bir kilitse

unutup koştığımız
delikanlı aşkları

kırmızı bir balık
yaşamı akvaryumda

– içeri gir
üşümüşsün
sen bizim
türkümüzsün.

dağılınca atkisından
odaya kar parıltıları

– karşılaştı
bakışlarımız
bakışların
parıltıları

gülümsedik gelincik
karanfil nakışlarda

gülümsedik birlikte
yürüyüp sobaya doğru

közü küllenen ateşe
yeniden odun attık.

1982

TENİ BAŞKA İPEĞİN VE KÖMÜRÜN

gitmek için işte aşkla
avlusu güherçile kokan
bu şehirden
gitmek için
ve aşkla
teni başka bir gökyüzünün
tirmiklarla
yeniden deşildiği oraya.

inat kapanmış sürgüye
daralmış kolana
kınında rahat bıçağa inat
gitgide susuz
ve yosunsuz
boğucu bir akvaryuma
benzeyen bu yaşadığımızıza

gitmek için işte aşkla
avlusu güherçile kokan
bu şehirden
gitmek için
ve aşkla
teni başka bir derin denizin
ıyrıplarla
yeniden deşildiğı oraya.

binip bir bıçkın trene
vardiyası gelmiş işçilerle
inip bir uçkun trenden
vardiyası bitmiş işçilerle.

işte gidiyoruz oraya
geceyi lacivert
bir elişi kâğıdı gibi
sadece yıldızları
kırmakta kullanmak için.

YAĞMUR DİNDİ

yağmur dindi sevgilim, küf mavisi
bir yağmur

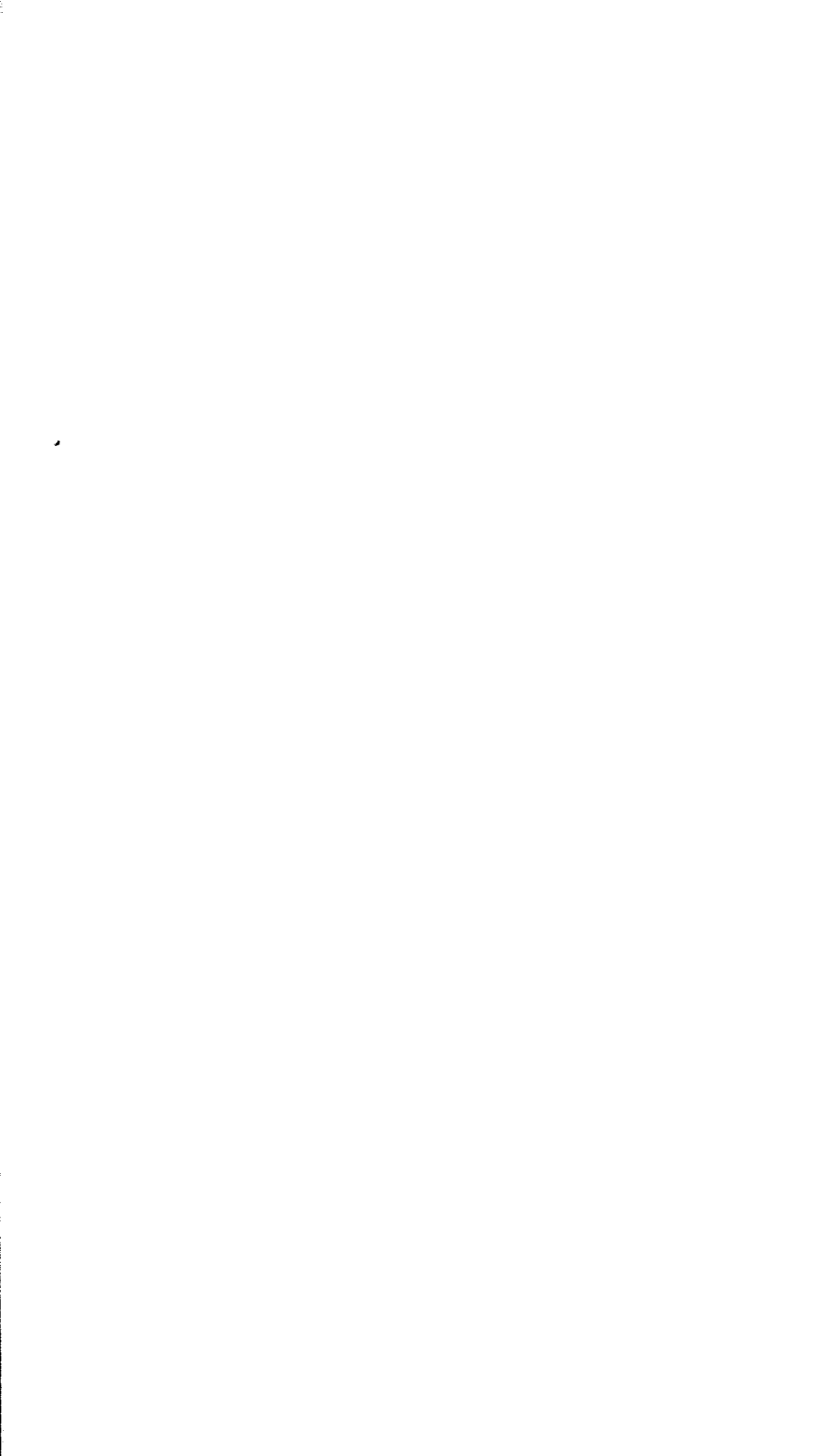
dingin ruhumun
tınazım susturan ve aç çocukların
iniltilerini, bu yüreğimize yürüyen
yağmur,
gecenin yağmuru
dindi.

bütün bir gece
düşman pusularına, vişneliklere
ayağı çaputa sarınmışlara
kör bir kuyuya ve dinamite
inen bu yağmur
gecenin
yağmuru
söndüremedi
pırmal ateşinin soluğunu.

koalak yaktım ben de
sessizlikte–
ömrümün koalaklarını
küllere sıvanmış
baştan başa dolaşıp
ağrıyan ormanı.

yağmur dindi sevgilim bak dinle
her şey dindi, acıysa dinmemiş halde.

SESLER VE KÜLLER

(1984 YAŞAR NABİ ŞİİR ÖDÜLÜ)

Birinci Basım: Nisan 1984, Varlık Yayınları

*'yüz yıldır ÷lkemizde güzel bir gelecek için
seslere ve küllere, zincirlere ve ölümlere
bütün acılara.'*

SESLER VE KÜLLER

orada duruyorsun, fırtınalar
tanığımdır

terkedilmiş
beyaz ve nazlı,

yorgun bir hallacın
attığı
yünler
gibi

dokunaklı.

git diyorlar gidiyorsun
kal diyorlar

ne bir ses
ne bir şarkı.

ey saçlarına ak kuşlar üşüştüren
yüzünü peçesine saklamış

ayın altında
çam dalına asılan

gümüş
gölgesi

göle düşmüş.

kendine bıçaklar bileyen
devrilmiş

kağıdı
gibi

yolda kalmış
sevgilim.

altın benekli
fundalıklarda

pusuya düşürülen

geceleyin gözleri bağlı
götürülen
karaca.

inilmedik ne bir deniz
çıkılmadık ne bir dağ

uğranmadık han
bırakmayan

yaralı koşma

sevdalı
im

halkım, sevgilim.

saz yok
mızrap yok

hem konmuş
hem göçebe

hem balık hem kuş
hem ingin hem yokuş

yanık otlar gibi
kavrulmuş

esmer
ve yoksul.

iner şafağın alacasında
karıncalar ordusu
şehre
    kenar
    mahallelerden
yürüyerek
ve trenlerle.

su satan çocuklarıyla
kapılarında vagonların

çamaşırıcı
kadınlarıyla
    iner
    şehre
sincan'dan
iner mamak'tan

battal gazi
destanı ve
kan kalesi

ve kılıcıyla alinin

mızraklı ilmihalle.

yok başka bir cehennem
yaşıyorsun işte

ellerine
bulaşmış

kara incirin sütü
ve kardeşinin

kanı

habil ile kabilin.

yaşıyorsun
sarışın

onurlu ve âşık

karasevdalar
içinde
aydınlık.

yok senin kayan bir yıldızın

puslu
sekendiz

çolpanın
görünmüyor.

bu gökyüzü

sana
bana dar

telliturnam uçamaz
gelinkuşum konamaz

onlara
mavi ve alabildiğine
geniş.
tel örgüyle
çevrilmiş

hasretin çırağı
gurbetin

kalfası

ve ayrılıkların
ustasının

sönünce
mum

sönünce
çırağı

karanlıklara
çarpan

pervanem.

halkım
sevgilim

yanar
güneşte etin kehribar

bir üzüm

çingılı
gibi.

çıkık iner
çıkır

çıkık

varılmaz

dibi görülmedik
korkuyum.

süngerdedir
vurgun yemiş

tütün
dizer

inci
gibi.

karabükte
duman olur

savrulur

gıslavette işçi.

yıllar yılı

bilirim

döne döne
yıllar yılı

aynı
kitabı okur

adı acılabilgisi

adı acılabilgisi

acılabilgisi.

KARASEVDA

KARASEVDA

ak bir yaban güvercini
gibiydin aşk
vişnelere
bulaştın kirlendi beyazın.

takılamayan
telli duvak

verilemeyen mendil

düşlerde
kaldın.

al üstüne mor giymiş
körkuyularda
körkuyularda

sevdadan delirmiş.

ah yüzüne bütün kapılar
kapanmış senin
ıtır
ve yasemin kokulu günah.

çıkılamayan yıldız
gidilemeyen iklim

kimbilir hangi limanda
    hangi gemiye
        yüklenmiş.

al üstüne mor giymiş
korkuyularda
korkuyularda

sevdadan delirmiş.

düşlerde
kaldın.

KÜHEYLAN

kara kapkara bir atlı küheylan
gidiyor dörtnala fundalıklara
belki hüküm giymiş belki sevdadan.

ay karanlıktı gece koş atlı koş
ah bir konsan dağ kırlangıcı olsan
yeni pamuklamış şu ak kavağa.

sessizlik sen sus neredesin gürültü
duyulmasın ardıçlarda nal sesi
gölgelikler sinmiş gökyüzü bomboş.

koş atlı koş ormandan sonra deniz
ve denizde o masmavi şiltede
seni bekliyor yavuklunla takan.

sessizlik sen sus neredesin gürültü
belki hüküm giymiş belki sevdadan.

KANLI ZAMBAK

onu vurdular, gözümle gördüm onu
ak bir zambağa binmiş
gidiyordu

zambak dur, sana da bulaştı kan.

bir damla gözyaşından
doğurmuştu anası onu,

bir avuç sevinçle
büyüttü.

bir avuç hüzünle
nice zorluklar

nice ayrılıklar
ve saçlarına beyazlar
düşürerek.

onsekizindeydi
bir sevgilisi vardı,

aynı mahalleden
eyüpten.

henüz öpememişti bile

konfeksiyonda
çalışırdı.
onu vurdular
gözümle gördüm onu

bir güvercin havalandı.

eyüpte, o basma
perdeli evde,

kurudu saksıdaki sardunya

birdenbire

çatladı
bir fotoğrafın camı.

tel çerçevesi

düştü
radyonun üzerinden

yere.

dağıldı kitapları

dağıldı şiirler
ve roma hukuku

güvercin
konamadı.

onu vurdular, gözümle gördüm onu
ak bir zambağa binmiş
gidiyordu

zambak dur, sana da bulaştı kan.

SEVMİY UNUTANLAR İÇİN

sevmeyi unutmuşsunuz kardeşler
yalan her şey gibi
aşklarınız da.

yaşamı ölüm
diye anlatıyorlar size
yalanı gerçek diye.

ne leylakların
tomurundan
haberiniz var

ne önünüzden
kara bir tabut
gibi geçen geceden.

sevmeyi unutmuşsunuz kardeşler
yalan aşklarınız
da.

BİR MASAL

ölüsünü arıyor pencere önünde
gezgin bir rüzgârın sarstığı, çan
sesi

susmak
için,

– çan çan çan.

sadece gecelerin karanlığında
açan bir lale yaşarmış, bir
lale

bulmak
için,

– onu.

demişler ki, lale yasak kapıdan
geçebilirse geçsin, kaf
dağında

konusmak
için,

– düşlerini.

lale binmiş bir akça pakça kuğuya
gagası turuncu yüreği beyaz, bir
kuğuya

varmak
için,

– sarışınlığa.

az mı gitmiş uz mu gitmiş bir de
bakmış, kara mı kara bir padişah, düş
çiçeği

çalmak
için,

– ateşi.

rüzgâr dindi
düşler sindi

çan çan çan
geceleri açan.

YAZMADAN EDEMEDİM

rüzgâr bu şiiri sana götürsün
kâğıttan yaptığım
o işlemeli
kayıklar
                    firtınalara
                    dayanan.
koş rüzgâr koş.

yazmadan edemedim

KARANLIKTA NAKIŞ İŞLEYEN KIZLARA

karanlıkta nakış işliyor kızlar
kızlar yasak düşlerde yalnızlar

o sakallarında saklı elması
büyüten aynalarında çatlağı

yalnızlar

mor bir ayrılığa gazel söyleyen
turuncu bir aşka, lacivert kedere

yalnızlar

siz de kucaklayın yağmurun sesini
akasyalar da açar bir gün gelir

yalnızlar yalnızlar
karanlıkta nakış işliyor kızlar.

AY IŞIĞI CİNAYETİ

sokak fenerine asmıő kendini
ay ıőıđının

biri
şehrin
ortasında

ölmemiő
hâla dipdiri.

bir tek yıldız yokken
gökyüzünün hircunda

turuncu bir ay
yalnızca

çıplak soyunmuő
bütün örtülerini.

niye yaptın ay
ay ışığı

sız mıőtı bir saat önce
gözlerimle gördüm

yanında
şarap testisi
ve bütün őarkılarını

bir türlü
söyleyemediği.

asmıő kendini.

YITIK ZAMAN PEŞİNDE

YİTİK ZAMAN PEŞİNDE

sakız gibi beyaz düşler
içinde

geçti
gitti

gençliğim ah
kara bir hayatın ortasında.

şimdi yitik
zaman peşinde

lavanta kokulu öpüşler
içinde

geçti
gitti

gençliğim ah
kara bir hayatın ortasında.

şimdi yitik
zaman peşinde

yıldızlar bir yanıp
bir sönmüşüler

onlar
gibi
göz kırpıp
geçti
gitti
gençliğim ah
kara bir hayatın ortasında.

şimdi yitik
zaman peşinde

ey içine ay düşmüş toprak
mirenlerde

içtiğim

dikenli moramıklara
takılıp geçtiğim

tuzaklardaki
gençliğim

mintanımda kanın.

KUŞLAR DA GİTTİ

yalnızlık senin o konuşkan kuşun
hani hep duvarlara anlattığın
hapislerden kalma sürgünlerden.

yalnızlık senin o konuşkan kuşun
bulutlar taşıdığı yakut sürahide
begonyalar büyüten eski alışkanlık.

yalnızlık senin o konuşkan kuşun
kırk kapıdan geçmiş kırk kilitten.

yaralı, dili lal, kanadı kırık
vurulmuş başında bir yokuşun.

ÇOBAN ATEŞLERİ

herhangi bir yerinde dünyanın
çobanlar ateşler yakıyordu

ve suya iniyordu
yaralı bir ceren

çok uzaklarda, şekerkamışı tarla-
larında asi bir farabundo marti

oluyordu
rüzgâr ve akşam

herhangi bir yerinde dünyanın
saat dokuzu vurunca, greenwich

bir silah tüccarı, eritilmiş
altın içiyordu ve kan

kesik çocuk başından
yapılmış kupasından

herhangi bir yerinde dünyanın
bir tutuklunun yüreğindeki avluya

konuyordu
bir güvercin

prangalardan, kelepçeden, bukağıdan
sardunyalara açıyordu pas renginde

çok uzaklarda, yün eğiriyordu
resmime bakarak anam

ve benim şarkıma karışmış, vinç
sesleri geliyordu doklardan

herhangi bir yerinde dünyanın
çobanlar ateş yakıyordu hâlâ.

GÜNLER

karanlık
günlerin
aydınlık
yüzlü dostu
seni, yapraklara
yazacağım
sarı
çınar
yapraklarına
seni
yazılmamış
kitaplara
seni
karanlıkta
anlam bulan
aydınlıkta
yitip gidecek
her şeyi
seni.

ALBÜMDEKİ YIRTIK RESİM

ağır ağır düşen yapraklar gibi
anımsatır bana yaşadığımızdan
ne zaman
karıştırsam

– albümdeki o eski
sararmış yırtık resim.

‘görölmüştür’ damgalı zarflarda
elinde iki kadının, sevgilimin
ve anamın
taşımaktan

– albümdeki o eski
sararmış yırtık resim.

sızarken bir testiden sızar gibi
bir sonbahar güneşi, çekilmiş
tel örgüler
altında

– o, eski püskü kırık resim.

onuncu koğuşun merdiveni
gülümsüyor muharrem, ortada ben
turnalar geçiyor
üzerimizden

– ekim 1973, ankara.

bir yanda muzaffer abi.
voltadaki kehribar tesbih gibi
yanından ayır-
mamış hâlâ

– kanun-ı osmanî mefhum-ı
defter-i hâkanî.

düşünüyoruz resimde bile,
gür bıyıklı celali, niçin isyan
etti üç yüz yıl
üç yüz kere

ve niçin yükselmiş taş duvar
sadece onlar için, yüzü resme
düşmeyen
bir halkın

– keder günlüğüne.

1978/Ankara

BEYAZ GECELER

bütün hayatları bilmek isterdim
ilginç geliyor bana bir gemicinin
anlattıkları

eskiyen
aşkları bırakıp
yeni yükler aldıkları

beyaz bir gecede.

bilmek isterdim
çamlıhemşin'li fırıncı
ustasının

niçin
batum'dan göç ettiğini
kömür yüklü mavnayla

beyaz bir gecede.

beyaz bir gecede
beyaz bir gecede

savrulmuş
buralara

saraybosnadan
elinde hiç işlemediği
nakışı

kış zorlu
makedonya komitacı dolu
buğulanmış camları vagonların

bakışı mavi gözleri dalgın
o kadın

doğurmuş sonra annemi.

bilmek isterdim
bozüyük bilecik arasında
bin dokuz yüz kırk yedinin martında

tipi
ve aç kurtlar
saldırınca

tepesinde bir telgraf
direğinin

donan
gencecik hat bakıcısının

hayatını.

beyaz bir gecede.

ne söylenecek
bir türkü

ne yazılacak
bir roman

olan

bütün hayatları

yaşanmış
bütün hayatları
bilmek isterdim.

beyaz bir gecede.

REDİF KIŞLA SOKAĞI

redif kışla sokağı güneye bakar
küçük bir anadolu kasabasında

ve mor benekli
kelebekler gibi

uçuşurdu
tozlar

galiçya
çok uzakta.

redif kışla sokağı güneye bakar
önünden boz bulanık sular akar

ve eşiğine oturmuş
dolunayı seyreder

yemenisi kanlı
kadınlarla çocuklar

yemen
çok uzakta.

redif kışla sokağı güneye bakar
gidip de gelmeyen o göçmen kuşlar

elif yüklü
yürümüyor kağnılar

açlık kırım
tifüs salgın

çok uzakta
kafkaslar.

redif kışla sokağı güneye bakar
avlusunda ne bir mürdüm ne zerdali

açmaz oldu
kaç yıl var

çiçeklenmiyor
tomurcuklar

çok uzakta
sina ve kanal.

redif kışla sokağı
güneye bakar.

ATEŞ DERESİ

–ceyhun a. kansu'nun anısına–

ateş deresi iki tepenin arası
uzak kıyılarında şehrin, varoşlarında
kirli sarı dumanlar yükseliyor
bacalarından.

paslı
çinkolarla kaplı çatılarında
geçen yazdan kalmış uçurtma
kuyrukları.

yağmurlu bir öğle üzeri geçtim
çamurlu yollarından
bin dokuz yüz seksen birin şubatı.

on bin işsiz yaşıyor burda
yozgatlı, erzurumlu, sivaslı
on bin dul, on bin yoksul ve aç.

ya çocuklar, dünyanın en güzel
çocukları

yırtık lastikler
ayaklarında
okula gidiyorlar, çantalarında
göçlerin tarihi ve yoksulluğun
coğrafyası
taşıdıkları.

tarihi değiştirecek olan çocuklar
dünyanın en güzel çocukları.

ÇİÇEKÇİ KIZ

yalova termal yolunda
çiçek satan çiçekçi kız
saçlarına papatyalar
takmış
şarkılar
söylüyor bir yandan.

kederli şarkılar

haydi
çiçeklerim var.

bunlar küpe çiçeği
boynu bükük
ülkem
gibi.

bunlar mor
beyaz
kartopu
çiçekleri

karayazılı
erguvan

üzerlerine bulaşmış
abilerimin kanı.

bunlar zebra çiçeği
bayım,
hiç
görmediniz mi

taşır aynı gökyüzünde

hem umutlu ayçayı
hem karanlık bir güneşi

ama sizin gökyüzünüz
var mı ki.

çiçeklerim var
çiçeklerim

ya küsmüş sardunyalardan
almaz mısınız

pembe açar
pembe düşler için

düşleriniz var mı ki.

yalova termal yolunda
çiçek satan çiçekçi kız
saçlarına papatyalar
takmış
şarkılar
söylüyor, tehlikeli.

DIŞARDA KAR

kar yağıyor dışarda
sokak lambasına dıőüyor
ve serçeler
üőüyor

kenarları hafifçe yanmış
sayfalarına kan
sıçramış
bir kitapta
nâzım hikmet
okuyorum.

dışarda kar yağıyor
ve dağ lokantasına
gidiyor
zengin
kasabalılar.

kar yağıyor dışarda
mektubun yeni gelmiş
istanbul
kokuyor.

dışarda kar yağıyor
seni seviyorum.

DÖRT EFLATUN ŞİİR

BİR EFLATUN KELEBEK

geceleyin, bir eflatun
kelebek
çarpa çarpa
geceye

geldi yine
pencereye.

kelebek dedim, senin de mi
kırık kanadın
benim
gibi

varmak için sabaha.

çok uzak varmak için sabaha.

geceleyin, içerde ışık
dönüp duruyorsun karanlıkta.

kederliysem
kederliyim
niçin diye sorma.

gölgelenmişiz
bir durgun suda.

hiç taş atılmayan bir durgun suda.

iri kıyım tütün gibi kıyılmışız
örselenmişiz daha bi kez bile
şu örse değmeden
bu çekiç
varsak da sabaha.

geceleyin, kederli
bir kelebek
dönüp
duruyor orada.

BİR EFLATUN AŞK

1.

benim o hep fırtınalarla boğuşan ruhum
yorulmuyor yaşamaktan.

midyat'lı bir gümüş ustasıdır, süryani
ve yüzündeki çıban gibi
yüreğinde yaralar
taşımaktan.

yorulmuyor yorulmuyor
ağır işçi
kedere ve aşka çalışmaktan.

kiminde peçeli bir gülüş çağırıyor
kiminde kovuluyor kapılardan.

2.

bak sabah yaklaşıyor birazdan ufuk moraracak
sevgilim çıplak sokaklarında

ayak seslerim dolaşsın

yasak

ırmaklarında yıkanayım

avuçlarına karlı öpüşler

bırakayım

rüzgâr

unutulmuş

bir dağ çeşmesine

götürsün bizi.

zamanın saatleri unuttuğu
şavkıyan bir dağ çeşmesine.

3.

ey eflatun aşk
bana eflatun yağmurlar
yağdırabilir misin

getirebilir misin geçen günleri geri
tutup yıldızları yanıma oturtabilir misin

sana neyi anlatayım
her sarnıç küflü bir yağmuru
her sevda bir ayrılığı yaşar.

BİR EFLATUN MENEKŞE

sevdalı bir menekşe
tanırdım
eflatun
özgürlükte açan.

başkasının sevinci
onun da sevinciydi

inci kolyelerle
süslü
boynuna hiç
ölüm yakışmazdı ki.

geceleyin, kuş uçar
uyanır
menekşe
sanki kapısı çalan
onunki.

sevdalı menekşem
hercai eflatunum

üzgünüm

seni ben
soldurdum

seni ben öldürdüm

bir saksı yaparak
yaşadıklarımızdan.

BİR EFLATUN ÖLÜM

kırgınım, saçılmış
bir nar gibiyim

sessiz akan bir ırmağım
geceden

git dersen giderim
kal dersen kalırım.

git
dersen
kuşlar da dönmez, güz kuşları
yanıma kiraz hevenkleri alırım

ve seninle yaşadığım
o iyi günleri,
kötü
günleri bırakırım.

aynı gökyüzü aynı keder
değişen bir şey yok ki
gidip
yağmurlara durayım.

söylenmemiş sahipsiz
bir şarkıyım

belki
sararmış
eski resimlerde kalırım

belki esmer bir çocuğun dilinde.

bütün derinlikler sığ
sözcüklerin hepsi iğreti

değişen bir şey yok hiç
ölüm hariç.

aynı gökyüzü aynı keder.

EYLÜL

(1986 CEYHUN ATUF KANSU ŞİİR ÖDÜLÜ)

Birinci Basım: Mart 1988, Hacıan Yayınları

AŞKIMIZIN O KARARAN

I.

koştum sana geldim ey acı

ey terkedilmiş
ilençli dinginlik

ey yenilmiş
bir aşkın şarkısı

işte geldim.

bir daha dönülmeyen
o noktada

yıkık

barakalarla kaplı
bir çıkmaz sokakta

erirken

akşamın köpüğü

sadece
yalnızlıktı

her şey tenha.

II.

bakın orda

tozlu yapraklarında

eski
anıların

bakın orda
bir eylül

vurunca hayatımızın
bordasına

ne çıkar

eylülse eylül

bakın orda

bir adam saklanıyor
bir otel odasında

esmer gözlüklü

bir adam
saklanıyor üç yıldır

adı behçet aysan.

III.

ve hüzünlü günler
sürer giderdi

ben de biner giderdim
bir düş atına

yakalayamazdı

küflü ıslak
taş avlular

biner giderdim

al bir düş atına.

IV.

ey gümüş yürek burgacı

ey yenilmiş
bir aşkın şarkısı

ey keder
ey acı

işte gidiyorum

düşerken
ardına söğütlerin

kan
portakalı

gibi bir güneş

düşerken ardına bütün
mutlulukların

ve

aşkımızın bizim
o kararan.

eylül '83

BU AŞK, BU ŞEHİR, BU KEDER

I.

hoşça kal ayak izim
serseri sokaklarda

hoşça kal

kendine bir başka
gökyüzü büyüten

kardeşim

gece feneri

hoşça kal çaldığım

ıslık

söylediğim türkü
doludizgin karlarda.

hoşça kal

annemin
yüzü

hep beyaz yaşmaklı

sırı dökülmüş bir yalnız
aynada.

hoşça kal

dolunayın
altında

ıhlamur ağaçlarına

kazıdığım
şey

hoşça kal uzaklarda yanan
anızların parıltısı hoşça kal.

II.

bir gün gelecek bu gün de
bir anı olacak nasılsa

oturduğumuz bu masa
bu kum saati, bu rüzgâr, bu eski
komodin

bu kırık
sandalye

bu kelepir yürek
bu aşk

nasılsa.

III.

hoşça kal ayak izim
serseri sokaklarda

hoşça kal

yarım kalmış
duvar yazıları

hoşça kal

bir gün gelecek
akacak yeraltı suları

hoşça kal

yakut, bezirgân, gön

hoşça kal eski zaman
aktarları

gidiyorum

bu şehri bu yağmuru
bu düşleri

bu aşkı bu kavgayı bu kederi

size bırakarak.

eylül '84

DAĞILAN GÜL

ne söylersen söyle bu aşk ikimizindi
ikimizindi bir zamanlar aynı gökyüzü
bir samanın tutuşması gibi olan şey
biraz erzurumdu biraz rize biraz mardin
geniş, dingin, sürekli bir yurt gibi.

ne söylersen söyle rüzgârdır duyan
düşleri çağırın iri siyah gözleriyle
ve yanibaşımızda mutlu kalan ne var ki
belki bir kuş akşamın ölü ağzındaki
sadece güldür dağılmış ayaklanmaya.

ne söylersen söyle ruhum bağıyor
acı içinde bağıyor giden her şeye
uzak kapıların ses verip çağırmadığı
mutsuzluk değil mi biraz da şarkıdır
üzgün, kırık, iri bir gül gibi kanayan.

ne söylersen söyle bir gün yiteceğiz
çam seli halinde kalabalık bir orman
alıp götürecektir bizi kuytu ölümlere
yaşamının anlamını sorsam da söyleme
konuştukça bir gemi açılıyor kıyından.

DOKUZ KÖYDEN KOVULANIN ŞİİRİ

-akif kurtuluş'a-

ve sular kararınca vurdum sahipsiz bir kıyıya
yağmurlar susmuştu ben susmuştum, kimliksiz
ateş kuşlarıydı dönenen orda, ölüm kuşları
hangi çağdı, hangi batık, hangi tarih bırak bunları
kovulduk mu, sonunda yine biz, dönelim anılara.

bir sürgün ezgisi olmuş duyuyorsun 'leylim ley'
varsın söylensin uzak coğrafyalar, sisli limanlarda
kimimiz evindedir ama dolaşır işte bukağıyla
koşsam kanatır parçalanmış yürek zamanları
kovulduk mu, sonunda yine biz, dönelim acılara.

sararmış güz yapraklarında ruj lekeleridir
unutulmuş eski aşkları hatırlatır hep bana
kirlidir, şatolar kurar, çamurlu, paradır yalvacı
derim, yok bir gidecek yerim, dursam düşeceğim
kovulduk mu, sonunda yine biz, dönelim anılara.

neyse kapatalım sevda konusunu, bu böyle hüzdür
bir gün, bir çözüm ona da bulunur mutlaka
ya yüreğin yüreğe ihaneti, oturdum düşündüm
sıradan bir akşamüstü bir nar ağacı altında
kovulduk mu, sonunda yine biz, dönelim acılara.

deniz köpürüyor, ay buluta girdi, keder de
çıktığımız bu uzun yolculuk galiba sürecektir
şimdi kimbilir senin kaptan nerelerdedir
belki yıldızlardan bizi seyretmektedir
kovulduk mu, sonunda yine biz, dönelim anılara.

bir yorgunluk gibi çökünce üstümüze karanlık
şarkılar söyledik yanık otlar arasında
istasyon önlerinde tedirgin allahısız marladık
bir daha hiç görüşmeyeceğiz duygusuyla
kovulduk mu, sonunda yine biz, dönelim acılara.

görüş günlerini beklerdim, sabun kokulu
bir çift çamaşırı, bir mektubu, bir kitabı
okurken karşılaşınca kurumuş bir papatyayla
nasılsa görülmemiş ve aşmış tel örgüleri
kovulduk mu, sonunda yine biz, dönelim anılara.

bilirim sonludur çoğu şey, sonludur bu acılar da
bu ıslak toprağın buğusu, tadı sıcak somunun
sevdaların titrek bir mum gibi adanışı
kırık bir kurşunkalemin bir şiiri yazışı
kovulduk mu, sonunda yine biz, dönelim acılara.

barbar güneş gidip gidip de dönersin
yitiklere, büyülü ışığın eski adreslere
değmez nedir şarkıların bizi anlatışı
hükümdür verilmiştir arayacağımız bir onuncu köy
kovulduk mu, sonunda yine biz, dönelim anılara.

YANIK AĞIT

sus, sessizliği çağır bŸyŸyen
sessizliği

kimse
duymasın seni
gece bile sus.

– kŸlelerin yalvaları olur
efendilerinse tanrıları–

bildiğin tŸrkŸler gŸrŸnmesin
ortalıkta

zincirlerin paslı Ÿakırtısı
sus.

– independence sisten gecikti –

makinalar, yel değirmenleri, çarklar
kirlenmiş kan, kaçak aranıyor

bulanık düş

– beş işçi elektrik ceryanma
kapılarak can verdi, behiçbey
istasyonunda hat bakımı yapan –

sağır acı, ezilmiş leylak, boyalı
ruh, ölünce canlı damar

– şarkıcı bir kız bileklerini kesti –

küskün diken
yolunu yitirmiş göçebe, tutuşan
orman

yeniden açan nar çiçeği
koşan güvercin sürüsü
sus.

BİR KIRAZ DALI

bahar mührünü vurmuş leylaklar
açmış, uzansam bir kiraz dalı
içimde koşup duruyor bir maral
gelincik tarlaları çığlık çığığa

oralardan geldim baş eğmeden
gecelemin kımıldayıp sonlandığı
ışık ışığa mor kanatlı kelebeği
küflü duvarları bilirim voltaları

suskun küflü duvarları kan sıçramış
çakıyla takvimler kazınan, günler
saatler, dakikalar–

bitmeyen zaman

ağarmış kireç oyuklarında
soluk renkli sözcükleri.

BİR ŞİİR

pırlayan bir güvercinim
napalmla yanmış

ağaçların
arasından.

denizin dibinde
kıpır kıpır bir balık

zehirli rüzgârıyla

nükleer başlıklı
denizanasının.

dallarım koparılmış
böğürtlen

tank
paletleriyle.

pırlayan güvercin
dalı kırık böğürtlen
kıpır kıpır bir balık.

ÇOĞALAN

gecenin şahdamarı
ve şılgalardan yükselen
ateş

belki
bir çoban çakmağı

ne kaldı geriye.

kaftanlar biçtim
ırmaklar geçtim.

yıldızlar sağılıyordu
tuzaklar ve kefen

beni bekliyordu

belki
ayaklanırdı güvercinler

deli dumrul
ve kumru.

ne kaldı geriye

mayıs ayında çocuklar.

ZAĞNOS KÖPRÜSÜ

aşkları geçtim dikenli telleri
ay karanlığını harmanlanmış

alamuk bir gökyüzünü
alımlı alkımı

geçtim
yasak düşleri

bütün kederli nehirleri

ve pirin ağacına
gölgemi astım

zimilanga topladım
yaşar'a göndereceğim

kemençeyi attım denize

bir sürmene bıçağı çıktı
biledim.

BİR YALNIZ NAR AĞACI

tahta pancurlu taştan evin
penceresi nar ağacına bakardı
eski tersanenin yamacında
dalları sarkmış o yalnız nar ağacı

on beş yıl önce
o yalnız nar ağacının dibinde
oturup geleceği konuştuğumuz
çocuklar şimdi yok

bir çoğu başka sokaklarda
yürümekteler

on beş yıl sonra
o yalnız nar ağacının dibinde
oturup düşündüm bunları

saçlarımıza aklar düşüren
zor günleri

kenar mahalleleri
bebek ölüm hızını, çocuk işçileri

biliyorum
bir gün bir başka nar ağacının
dibinde yine

bir başka
çocuklar

türkiye'yi konuşacaklar.

'84 / Alanya

BİR GİRİT ŞARKISI

–ahmet erhan'a–

yağmurlu bir gece yarısı
soyunup çırılçıplak

kırık yıldızların
battığı

kara

bir denize koşar gibi

dinledim
bu şarkıyı

yağmurlu bir gece yarısı

balıkçıların
hiç bulamadığı.

'mistike mu erota ah erota.'

çakıl taşlarıyla
kırık ikonaları

kırık testileri ve kırık
ayçıları

topluyor

kırık
acıları.

'mistike mu erota ah erota.'

bilmiyorum kimdi söyleyen

yorgo da olabilir

hasan

da

ege'de

kan

bulaşırda

taflana

zeytin dalma

ve

bu şarkıya.

'mistıke mu erota ah erota.'

sandıklara

kaldırılmış

asker resimlerini

düşünün

yıkılmış evleri

yıkılmış aşkları

düşünün

sahipsiz mektupları

gidip de geri gelen.

'mistıke mu erota ah erota.'

tel örgülerin dibinde
bitiveren

o kırmızı
kadifeden

gelincik

bunları bilir

bir hapishane
avlusunda

sararmış taşların arasında

ya pire'dedir
ya ankara'da.

'mistike mu erota ah erota.'¹

---

¹ *Mistike mu erota ah erota*: Benim gizli aşkım ah aşkım. (Bir Girit halk şarkısı)

YARIN DİYE BİR ŞEY VAR

bilirim yarın diye bir Şey var
çeliğin su katılmamıŐ yanđ
ırmakların geçilecek, fırtınaların
dinecek

bir yanđ var
ömrümüzün
belki bir gün gülecek.

selam verip
selam alacak

barıŐa kardeŐliđe

hep tok yatan
çocuklar görecek

el ele
aşklar, omuz omuza
dostluklar

ne dikenli teller olacak
ne tanklar tüfekler

ne tüberküloz kalacak
ne lösemi

ne iŐsizlik

ne banka
ne borsa

süt gibi duru ve ak
ekmek gibi sıcak

bizim de
bizim de

günlerimiz olacak.

güle değecek
kuşların kanadı

ve kuşlar sırtlarında
gül taşıyacak

kardeşlerim koşar adım
moraran beyazla

zincirlerimizle
yaralarımızla

ırmakların geçilecek, fırtınaların
dinecek

bir yanı var
ömrümüzün
belki bir gün gülecek.

O'NUN ŞİİRİ

odur koşarken yaralı ceren
kimsesiz bir han odasında

biraz işsiz biraz gurbette
biraz aslı
biraz kerem.

yıldızlardan düşmüş

taş baskısı
göçebe bir sabah

seyrederdi

bakırdan sikke
gibi.

bey
ay

o
da

durur seyrederdi.

ve sürgündekiler
ve metal çınıltılar

ve fabrika düdüklere
ve tırpanlanmış gözyaşından
çavlanlar

ve bir ılgar
sevda.

odur koşarken
yaralı ceren.

İZMİT ŞİİRLERİ

İZMİT

kocaman bir yalnızlıktır izmit
denize doğru gittikçe büyüyen
saçak altlarındaki sessiz yağmur
ve vardiya düdüklerinde keder.

kocaman bir yalnızlıktır izmit
solgun fotoğraflarda gülümseyen
kurumuş incir ağacı ve hatmi
hep işçi bıyıklarıyla terleyen.

kocaman bir yalnızlıktır izmit
istasyon önlerinde sabah ağartısı
yürüyen telaş yarım kalmış şiir
terk edilmiş ölü martılar kıyısı.

kocaman bir yalnızlıktır izmit
kayan bir yemeni uçuşan yıldız
sardunya saksılar kirli bir yüz
aylak rüzgâr yüreğimin sokağında.

kocaman bir yalnızlıktır izmit
gün gelir akar ince bir su gibi
havalanır ak güvercin çatılardan
koşar ruşen hakkı'nın çınarına.

sudaki gölgeme konar bir urartu
aynasına

gırnata sesine
şeyh şamil atına

benim bu güngörmemiş sevdama
konar veremli kiraz kızın yatağına

çoğalır rize
bayburt mardin siirt

yaralı bir defne yaprağıdır izmit.

ONU BANA BAĞIŞLA

saat kulesinin ışığı vagonun camlarına
vuruyordu

camlarda
buzdan

orkide ve menekşeler

silince buğusunu
senin yüzün çıkıyordu.

bir gece yarısı
yabancı bir şehirde,

bir gece yarısı treninde

senin yüzün.

ilerde petrokimyanın bacalarından
yepyeni bir telaş yükseliyordu

gökyüzüne doğru
alevlere karışan

denizde
tomruklar yüzüyordu

bir sokak feneri
hiç görmediğim bir gezgin bulut

mavi

kayan bir yıldız

yolculuk hazırlığında

uçuşan
rüzgâr damlaları

sekiz üstünden suların

bir çocuk gibi

yeni bir simya
yeni bir hayat.

tren kalkmak üzereydi
ve saat kulesinin sarı ışığı

hâlâ vagonun camlarına
vuruyordu

elleri kelepçeli bir yüzü
hatırladım

belki yerine varmamış bir mektuptu
belki bir allahaismarladık

belki
suskun karların örttüğü
bir yalnız iğde ağacı

belki devrilmiş bir çınar

çatlamış bir testi
çatlamış bir yürek

eski bir aşk
hiçbir şeydi belki.

o zamanlar ben
içinden trenler geçen
bu şehirde yaşamazdım

fabrika düdükları
çan çan sesleriyle
yağmurda hep ıslak bu şehirde

güz yoldaşın olsun derdim

eylülse arkadaşın

yağmuru
ve kitapları al yanma

bir de yüreğini sadece.

kimi şeyler vardır
o an yazılamaz

söylense,

söz sözün boşluğunda kalır

bir söğüt düşünün gölgesiz
bir yarın düşünün bugünsüz

bir şarkı yankısız

bir aşk
düşünün

anısız.

ey hayat onu bana bağışla

yırtıp atayım
bütün şiirlerimi

ne boşnakça konuşayım
ne brahms'ı dinleyeyim

ey hayat onu bana bağışla

düşmesin ardıma
ölü bir kadın yüzü

razıym çağdaş bir derviş gibi
türküler söylemeye

oturduğum
şu ağaç kütüğü

fırtınalarda kumlar

terk edilmiş âşıklar
sarhoşlar ve serseriler
için

razıym
türküler söylemeye

aralık '84 / izmit

DENİZE İNEN MERDİVEN

demiryolu boyunca yürüdüm
kara bir gökyüzü yanımsıra

yürüdü.

ve fabrikalara
işçi taşıyan ağır ve hantal
otobüsler

yaşadıklarım
da yazardı.

karartma geceleri
aydınlık serçeleri

yürüdü.

bir günebakan
acıdan dinamitler

kitli kapılar
sinmiş umutlar

güneşi ısırın sessizlik

ve cehennem
ve sevdam

hepsi yürüdü.

bir de bakardım
yol bitmiş.

SON KUŞLAR

burda deniz bitiyor
ve yok benim gidecek bir
yerim

martılar
dönüyorlar.

burda deniz bitiyor
ve gökyüzü başlıyor

uçsuz bucaksız
derin

kirli bir gökyüzü.

diyorum

sıkıysa
durdurun

rüzgârla rüzgâr
sevişiyor kuytularda

uykuyla
uyku

düşle düş.

deniz bitiyor
gökyüzü başlıyor.

son kuşlar dönüyorlar.

BEYAZ BAŞÖRTÜLÜ KADINLAR(*)

sıcak bir ağustos gecesi, cordoba

uykuya hazırlanmakta, tıp öğrencisi
jose antonio yeni ayrıldı arkadaşından
şehrin ortasından kenar mahallelere
giden son otobüse koşarak bindi.

mavi bir yıldız bir işaret fişeği
gibi indi

gökyüzünden çok aşağılara.

ve jose antonio
düşündü ansızın sevgilisini.

otobüs sarsılarak duraklardan
kalktıkça, uykusu bölünen
yorgun işçiler birer birer gittiler

ağır homurtularla otobüs
ağaçlı tepeyi aştı

bir tek yolcu jose antonio kalmıştı.

(*) beyaz başörtüsü: Arjantin'de binlerce kayıp annesinin protesto gösterilerinde kullandıkları, dönemi yargılayan simge.

saat 23.45, bir çam dalı ıslık çalmakta

karşı balkondaki komşu kadın telaşla
içeri girdi ve ışıklar silindi.

hiçbir şey anlamadı jose antonio
güz yaklaşıyordu, hüzün ve sınavlar
bahçe kapısını yavaşça araladı, sabah
suladığı sardunyaya baktı.

yüreğinde o güne kadar yaşamadığı bir
telaş, hemencecik gidip yatağa uzanmak

günün son sigarasını yaktı.

anası babası ve öğrenci kardeşi
uyumuşlardı, pencereler karanlıktı

anahtarı cebinden çıkardı

ne çok ışık, hepsi yandı
ağaçların arasında otomobil farları

jose antonio şaşırды
silahlar üzerine doğrulmuşlardı.

saat 02.25, kenar mahalledeki evin içi

bütün kitaplar yerlerde
şiiirler, ders notları, mektuplar

ve fotoğraflar, söyle bu resimdeki kız kim
ya bu sakallı arkadaşın

bildiriler nerde
söyle söyle söyle söyle

sandıklar boşaltılmış, anasının çeyizleri
dolaplar, mutfak rafları, tabaklar
yataklar yırtılmış, delik deşik.

o gün ilk defa jose antonio
ilk defa and dağlarını ne zaman
görmüştü

küçük
bir çocukken babasıyla

oğlum demişti özgürlüğü halkın
işte bu dağlar kadar

peki şimdi niye ağlıyorsun baba.

bir gün sonra sabah, toplama kampı la perla^(*)

çok erken saatlerde beni hücreden
aldılar, gözlerime siyah bezden bir bant
taktılar, bir aracın arka koltuğuna
boylu boyunca yatırdılar,

– fısıltılar.

hareket ettik, korna sesleri duyuluyordu
cordoba'nın kalabalık caddelerinden
birisine çıktığımızı anladım.

on dakika gittikçe sonra durduk

– küfürler.

yere basmam söylendi, bastım, eğil dediler
eğildim, yürü dediler yürüdüm.

ayakkabılarımın bağı hücrede alınmıştı
kalemim, saatim, gözlüğüm.

ayak sesleri çoğaldı
ve silah şakırtıları.

kan ter ve sidik.

görmek duymak dokunmak koklamak tatmak
sedef karanfil şarkı kadife ve tarçın

unutulmuştu.

gözetleme deliği olan demir kapılı
bir odada.

(*) la perla: Cordoba kentindeki toplama kampı ve işkence merkezi. Aynı zamanda inci anlamına geliyor.

gözetleme deliği olan demir kapılı
bir odada.

üzerime kanlı bir pijama giydirdiler

ayaklarım
zincirle birbirine bağlandı
ve ellerim

kenarları yüksek
tahtadan yatağa yatırdılar

duvar.

gözetleme deliği olan demir kapılı
bir odada.

on iki gün sonra
jose antonio da

desparecidosdu. (*)

(*) desparecidos: Arjantin'de kayıplara verilen ad.

yedi yıl geçtikten sonra, plaza de mayo^(*)

yürüyorlar alana doğru
binlerce beyaz başörtülü kadın

ve binlerce yitik fotoğrafı
genç yaşlı kız erkek

binlerce desparecidos.

analar ve anılar

eşler kardeşler çocuklar

geri istiyoruz onları
geri istiyoruz onları.

şu bıyıklı
manuel, öğretmendi

arkada hudeibro, maden işçisi
jose parrada, santiago nattino

ve işte jose antonio'nun annesi
elinde oğlunun kocaman bir resmi.

geri istiyoruz onları.

– jose antonio benim.

(*) plaza de mayo: Mayıs alanı. Her yıl darbe yıldönümünde kayıp annelerinin protesto gösterileri için toplandıkları yer.

AŞK İÇİN YEDİ PRELÜD

AŞK İÇİN PRELÜDLER

I.

istasyon önünde bir top ağaç

ağacın
gölgesinde

ben

ve uzanıp giden
sapsarı bir tül

bozkır

ve bir türkü

'daha senden gayrı âşık mı yoktur
nedir bu telaşın vay deli gönül.'

ve bir tren

ne bir düdük çalar
ne el eder

kar yüklü yağmur yüklü

kalbim gibi
keder yüklü

bir tren

durmaksızın geçer

o böyle bir akşam böyle bir trene
bineceğini düşler

ben
böyle bir akşam böyle bir trenden
ineceğimi

avunuruz.

II.

sevdalar vardır
derin kuyularda
eski sarnıçlarda
yaşar

gün görmüş
acılar bilmiştir

direnir

kimbilir kaç işgal geçirmiştir

yurdum gibi.

III.

sen yanıma gelince
yıldızlar

koşuşur karanlığa

güvercinler
ayaklanır

rüzgâr rüzgârla konuşur

büyülü bir gülüş olur zaman

savrulur
yanık ekinlerin tınazına.

IV.

sen yanıma gelince
bahar

dallarını kuşanır

zümrütten bir
zümrüdüanka

kanat vurur içimde

solar kanla işlenmiş

narçipeği
kanaviçe

sen yanıma gelince

ve nakkaşlar

yüreğimin
nakkaşları

yorulup

uzun bir uykuya dalar
sen yanıma gelince.

V.

sen yanıma gelince

gelin
gibi bir gelincik

süslenir

sulardan aynalarda

yel değirmenleri
öğütür ne varsa

kederi

ve belki

bir milyon
istiridye avcısı
inciler
çıkarrır

sütbeyaz
bir sevdanın

diplerinde.

VI.

ayrılıklar bildim acılar
yaşadım

okudum

tahir ile zühreyi
kerem ile aslıyı

ve ferhat ile şirini

ağlamadım
da

senin öykünü duyunca
dayanamadım

kendini zeytin ağacına asan

on iki yaşındaki
kuma.

VII.

süngüler aşkı yasaklayamaz

uzansam tutabilirim ellerini
süngüler

düşleri
yasaklayamaz

bir dahaki duruşmada

giy
gelinliğini

düşlerde olsun

ilk
gecemiz.

YENİ BİR GÖKYÜZÜ ARANIYOR

YENİ BİR GÖKYÜZÜ ARANIYOR

yüzümün sürgün yerlerine
ayıışğının şavkı vurdu

ve kederli çizgiler

büyüdü aynadaki çatlak.

düşündüm hani
birbirimize verdiğimiz
o ilk öpüşün karanfili

şimdi nerededir
o gürül gürül akan dağ çeşmesi.

biliyorum dumanlı yıllar geçti
kötü yıllar, hüznü ve savruk

karşılaşınca bir sokak ortasında
bir gün, tanımayacağız bile

birbirimizi

çünkü biraz da yaşadıklarımız
değil midir yaratan yüzlerimizi

acılarımız
umutlarımızdır

ince bir kıvrım
ince bir yitiş

hepsi birer birer
yol alır giderler

mavi damarlı
etten ve kemikten bir atlasta.

ben de onlar gibi

yol alıyorum karanlıklara doğru
bütün bildiğim yıldızlar söndü

geride
büyük bir aşk bırakarak

yol alıyorum karanlıklara doğru

ama kitaplar onu hiç yazmayacak.

yeni bir gökyüzü aranırken

bir sokak ortasında bulacaklar
yoksul ve soğuk bedenimi.

BEYAZ BİR GEMİDİR ÖLÜM

sen bu şiiri okurken
ben belki başka bir şehirde
olurum

kötü geçen bir güzü
ve umutsuz bir aşkı anlatan

rüzgârla savrulan
kâğıt parçalarına
yazılmış

dağıtılamamış
bildiriler gibi

uzun bir yolculuğa hazırlanan
yalnız bir yolculuğa.

Çünkü beyaz bir gemidir ölüm

siyah denizlerin hep
ağırdığı

batık bir gemi

sönmüş yıldızlar gibidir.

yitik adreslere benzer
ölüm

yanık otlar gibi.

sen bu şiiri okurken
ben belki başka bir şehirde
ölürüm.

ESKİ FOTOĞRAFLAR

unutulmuş bir akşamdı, solmuş
çiçekler arasında, gölgesi
duvara vuran yüzün bir eski

fotoğrafta.

unutulmuş bir akşamdı, siyah
sular yürürdü, güz yürürdü
gülümserdi bize hayat, ince

tüller ardında.

unutulmuş bir akşamdı, ruhum
acıyla bağırdı, çığlık çığığa
aşk fazladır bize, koşar hemen

gelir ayrılık.

unutulmuş bir akşamdı, düşler
anlam buldu uzaklaştıkça
bizden, güzel düşler bıraktıkça

yerini kedere.

unutulmuş bir akşamdı, anladım
bir kez daha ne yazık ki yine
olmayacak hayatımızda hiç o

parlak sözcükleri

mutluluğun.

AYNA

kırılınca bir büyük ayna
şarkılar da yarım kaldı
büyü bozuldu, durdu saatler
suda suretimiz asılı kaldı.

yoktu, şehirler gezdim ülkeler
düşlerim sahipsiz kaldı
ve şimdi kimbilir neredeler
gül güle değdi solmuş kaldı.

anıları öğütür değirmenler
bir aşk söyleyin ki bana
daha başlarken ölmedeler.

kırılınca bir büyük ayna
aşk bitti şarkılar yarım.

ANSIZIN

ay düşünce denize
seni hatırlarım
ince ince yağın
yağmur, iskeleye
yanaşın vapur
haydarpaşa garı
seni hatırlarım.

ay düşünce denize
kalbim çarpar, telaşlı
bir kuş olur, siyahlar
içinde bir kadın
ve yakasında ipiri
kırmızı bir gül
seni hatırlarım.

ay düşünce denize
söylenmemiş sessiz
bir şarkıydım, tozup
giden bir ilk kar
solgun begonya
kalkmak üzere bir tren
seni hatırlarım.

BİR KUĞU ŞARKISI

biliyorum bunu, gideceksin
gideceksin yine yakında

seni artık hep uzak şehirler
anacak.

en son okuduğum
romandaki

kahraman da, santiago'da
sisli bir kasımdı, belki

ankara'da.

ya da güzel bir mayıs günü
ve ben yazıyormuşum bu romanı

oturmuş
bir gürgen
ağacının
altında.

ne cepheye giden
savaş trenleri olurdu

ne
bir dilim kurumuş ekmek

ne ayrılık ne ölüm

mor menekşeden aşklar
bir avuç bulut, dünyada.

her bahar ilk işimdin
sana yağmur getirirdim

güvercin
kanatlı mektuplarda

yasak kitaplarda, yasak
anılarda, tozlu tavan aralarında

sararmayan.

yorgun yaşamaklar gibi
örümceklenip, yasak aşklar

gibi tavan aralarında.

gökyüzüne
ve sevgilim
kendine
iyi bak

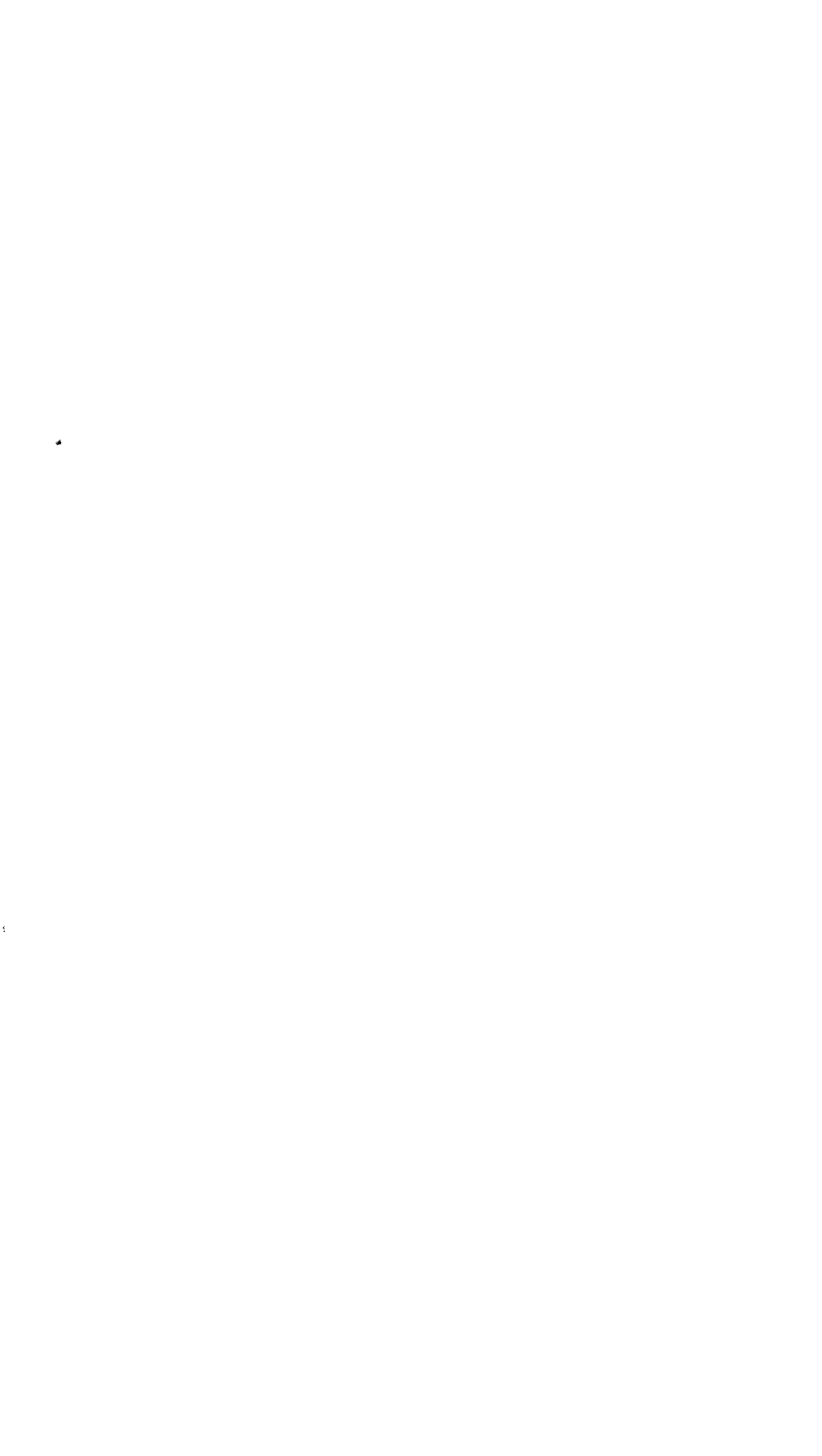
hani nerde
o kayan parlak yıldız, mavi taslak.

giderken kazağını unutma sakın
ölüler de üşür, ölüler de.

son konuşmamız bu, güz geldi

düştü yaprak

kasım '81

DENİZ FENERİ

(1987 ABDİ İPEKÇİ BARİŞ VE DOSTLUK ÖDÜLÜ)

Birinci Basım: Mart 1987, Puhu Yayınları

DENİZ FENERİ

sabaha karşı böyle bir ağaç hışırtısı
saatin 03'ü vurduğu zamanlar
iki yüreği birden ayağa kaldırırdı.

ayaklanan yüreklerden biri olimpos'a⁽¹⁾ gizlenirdi
biri anadolu bozkırında.

tam o vakit, suların koşarak
rüzgâra aktığı

gökyüzünün uçsuz bucaksız denizi durulurdu.
bir durulan deniz bendim
biri karşı kıyılarda

ve sabah onun için bir yol bulurdu
akmaya.

kibele⁽²⁾ koşar gelirdi.

---

(1) Mitolojide Gök Tanrı Zeus'un bulunduğu dağ.

(2) Kaynağı Anadolu olan Ana Tanrıça.

ve yine öylesi bir anda
bir salyangoz tırmanırdı aynı inciri

bir küflü kilidin tık sesi duyulur
saksılarda aynı sardunyalara gerinmesi

bir yaşlı kadın kalkar
suskun adımlarla yürür
terliklerini giyer
istavroz çıkarır veya yasin
okurdu

kilometrelerce uzakta
ve aynı anda.

keder bir buğu gibi yükselirdi
bir Şiir baŐladıęı dizeleri yazar

ocaktaki ateş ıtırtılarla yanardı.

uçmaya
hazırlanan klrenęi bir kuş

beş uzun yıl sonra sürgünden
dönen bir adamın odasına

girebilirdi.

hasret girebilirdi
direnme girebilirdi
yitirilmiş bir aşk girebilirdi.

adam odadan çıkar giderdi.
Çünkü ayios pavlos⁽¹⁾ cezaevinin
ve kartal maltepe'nin avlusunda

düŐünceli dolaşan birinin gölgesiydi.

(*) Atina'da bulunan bir cezaevi.

gölgesiydi gölgelenmiş güneşin
umudun öldürülüşünün

postalların bütün güzellikleri
çiğnemesinin

zakkumun ve bethoveen'in
şiiirin ve aşkın
yasak edilişinin gölgesiydi.

oydu
ter ince bir ırmak gibi akarken
spil dağı⁽¹⁾ eteklerinde
ve tırhala'da⁽²⁾ tütüne koşan
yüzü aynı esmer rençper.

---

(1) Spil Dağı: Mitolojide geçen, Manisa'da bulunan bir dağ.

(2) Tırhala: Yunanistan'da bir tarım bölgesi.

başka bir yerde başka bir esmer yüz
mazgalların arasından

gökyüzüne bakıyordu

ürkek sarı
kaçak yıldızlara

başının üstünde mazgallarda
nöbetçilerin ayak sesleri.

üç gün önce getirmişlerdi
üç gün üç gece

sadece zeytin
ekmek ve sigara.

demir kapıda küçük bir delik
havalandırma

yukarda ürkek
sarı kaçak yıldızlar.

tutuklunun adı
takis petrulastı.⁽¹⁾

belki de onun türkçesiydi.

o gece yarısı
oturdu ilk şiirini yazdı.

---

(1) Takis Petrulas: Şiirde geçen düşsel bir şair.

TAKİS PETRULAS'IN
SELANİKLİ YILDIZA ŞİİRİ

ne zaman kalkacak selanik treni
dolunay buluta girdiği zaman
acı bir siren çalacak ilk önce
yüreğim prangada burkulacak
bir daha ne zaman ve kim bilir.

ne zaman kalkacak selanik treni
gece mavisi görüldüğü zaman
bir mendil sallayacağım uzak şehre
uzak ayrılıklara kara bir mendil
her şey burda bitmiş midir.

ne zaman kalkacak selanik treni
yine bir yıldız düştüğü zaman
tutuşacak orda kurumuş otlar
bir yıldız ki bizleri anlatan
gökyüzünden onun için inmiştir.

ve günler sonra bubulina⁽¹⁾ sokağından
çıgılıklarla yeni bir konuk daha gelir

zayıf sarışın mavi gözlü nikos⁽²⁾
takis petrulas'm karşısındaki hücrededir.

evlerde ve işyerlerinde
takvimler 25 nisan 1972'yi göstermektedir.

böyle anlarda
insan sesi ya da bir şarkı
ekmek gibidir

su gibidir
üç günlük susuzluğa.

hani şarkılar vardır
dilini bilmediğin

bir tek sözcüğü
bütün bir hayatı anlatır sana

manos loizos'un⁽³⁾ şarkıları gibi.

o gün, öğleden
akşama doğru akarken zaman
ince bir su gibi ve manos loizos'un
şarkıları gibi

takis petrulas ikinci şiirini yazar.

---

(1) Bubulina (Sokağı): 1971'e kadar, rejim muhaliflerinin, tutuklanır tutuklanmaz toplandıkları Atina Emniyet Binası.

(2) Nikos: Erkek adı.

(3) Manos Loizos: Yunan müziğinin ünlü bestecilerinden biri.

FALANGA⁽¹⁾

çıkarın rüzgârın kelepçesini
size soracak sonra yıldızlar
dağlar koşacak denize doğru
günler ise özgürlüğe doğru
çıkarın rüzgârın kelepçesini.

çıkarın sözün ağzından kilidi
size soracak sonra geleceğimiz
evlere giden kanlı giysilerle
baharda açan kardeşim gelincik
çıkarın sözün ağzından kilidi.

çıkarın ışıkların peçesini
hapishanelerin taş avluları
ve mezarlarda dolaşan analar
şarkılarımızın acılı ezgileri
çıkarın ışıkların peçesini.

birlikte yürüsün gölgeleri
birlikte yürüsün ölülerimiz.

---

(1) Falanga: Falaka.

onu tanıımıyordum hiç görmemiştim
sinemanın önünde buluşacaktık
yakasında bir kırmızı karanfil
benim elimde ikiye katlanmış
bir avgi⁽¹⁾ olacak.

buluşma saati geçti
kimse gelmedi.

anlamıştım
sintağma alanma⁽²⁾ kaçmaya başladım.

peşimdeler.

geceye kadar koştum
koyu bir karanlığın içinde.

barba⁽³⁾ hristos'un⁽⁴⁾ anlattıkları
hep aklımdaydı, eski kapetan.⁽⁵⁾

---

(1) Avgi (Yunanca şafak): 21 Nisan 1967'den başlayarak yayımlanması yasak edilmiş, solcu E.D.A. Partisi'nin günlük gazetesi.

(2) Sintağma Alanı: Atina'nın merkezinde bulunan bir alan.

(3) Barba: Amca, dayı anlamında yaşlı, deneyimli kimselere saygı için kullanılan seslenme.

(4) Barba Hristos: Şiirin ikinci düşsel kahramanı.

(5) Kapetan: Yunan iç savaşında çete reisi, eski tüfek.

bir gün başkaları da bizi anlatacak
hazır olalım sözlerin
pas tutmayı için
Çamura bulanmamış çığlıklara.

adımız buydu diyelim
yerimiz buydu, işte tarih

l ellerle değil
sevgiyle yarattığımız
işte gökyüzü

adımız buydu bir aşk adı
rzgrımız denize doğru

ak köpüklü denize
eşitliğin barışın kardeşliğin
yeleleri terli kanatlı atma.

ak köpüklü denize.

poseidon'un⁽¹⁾ altın arabasıyla
dolaşmaya.

---

(1) Poseidon: Mitolojide Olympos'lu Tanrılar arasında denizi simgeleyen tanrı.

'günlerce dolaştılar ormanlarda
ve korularda ve pınar başlarında
ve bütün ırmakların kıyılarında

onu aradılar, artemisi.⁽¹⁾

sonunda bir denizde yıkanırken
buldular, artemis başladı kaçmaya
o kaçtı, onlar kovaladı, o kaçtı

naksos adasına⁽²⁾ vardılar.

orada artemis ansızın yok oldu
yerini sütbeyaz bir dişi geyik aldı.

iki kardeş artemisi unutup, geyiği kovalamaya
başladı bu kez, birbirlerinden ayrıldılar.

ağaçların
arasındaydılar.

---

(1) Artemis: Mitolojide Akdeniz çevresinde bin yıllarca tutunmuş toprak ve bereketi simgeleyen Tanrıça

(2) Naksos Adası: Mitolojiye göre Naksos, Karyalı göçmenlerin başında bu adaya gelmiş, yerleşmiş ve ona adını vermiştir.

bir süre sonra otos⁽¹⁾ geyiği gördü
ephialtes⁽²⁾ de görmüştü.

tam ortalarındaydı geyik.

birden mızraklarını savurdular.

o anda geyik kayboldu gitti.

otos'un mızrağı ephialtes'e
ephialtes'in mızrağı otos'a.

öldüler.

poseidon'un oğullarıydılar.'

---

(1) Otos: Mitolojide Poseidon'un oğlu, Ephialtes'in kardeşi.

(2) Ephialtes: Mitolojide Aloeus'un karısı, İphimedeia'nın Tanrı Poseidon'dan olan dev oğlu.

**BARBA HRISTOS'UN ANLATTIKLARI:
AY YIKILINCA ÜSTÜMÜZE**

hep yol boyunca düşündüm bunları
sadece kuşlardı aralanınca ölümün kapısı
şarkı söyleyen çıplak ve yalnız.

sesleri çarkların ve dişlilerin
seslerine benzeyen kuşlardı.

babam derdi ki,
'bütün tiranlar⁽¹⁾ ölümlüdür.'

'acılı günlerde daha çok konuşacaksın
ama zorda kalınca da susmasını bileceksin.'

eskiden merdiven altlarına gizlenen gölgem
o saklı bulutların izlerine yapışmış
gök köpürdüğü zaman çilgün düşlere dalan
çocuktuktu.

---

(1) Tiran: Siyasi erki zorla ele geçiren, onu kötüye kullanan kimse, despot.

gümüş kararmıyordu ıslak değildi yağmur
iğdelerin ve keçiboynuzunun üzerinde
henüz gezinmemişti kanlı ellerimiz.

ay yıkılınca
ay yıkılınca

koca bir çınar gibi üstümüze
sislerin arasında kırmızı bir ay

kimi sözleri söylemeye sevda yetmemişti
aşkın bile umarsız halleri olurdu
peki şimdi kim bildirecekti ateşin vaktini

bize.

GÜNEŞ ÇALDI KAPIMI

çok yalnızdım ve güneş çaldı kapımı
sürgünden yeni dönmüştüm, makronissos⁽¹⁾
orda kurak ve ıssız bir yüreğim
vardı
(şimdi sizin yürekleriniz gibi)

onu da getirmiştım.

arkadaşlarım hariç
herkes beni terketmişti.

yaşamım uzun bir deniz yolculuğuna
dönmüştü

git git varılmayan
kıyısız bir deniz.

evet, herkes terketmişti
sevgili ve hüzünlü pire

eleni⁽²⁾ bile.

ve güneş çaldı kapımı
kapımı çaldı güneş.

gerisini biliyorsunuz.

---

(1) Makronissos: 1948'den beri ilerici düşüncelere sahip bütün Yunanlıların gönderildiği bir sürgün adası.

(2) Eleni: Kadın adı.

FESLEĞENLER

bir gün girit'e geri döndüm.

tam üç uzun yıl geçti, deniz
orda her gün köpürürdü.

ve yaşlı bir kadın her gün ağlardı

hiç dönmeyecek olan
bir balıkçı teknesini bekler gibi
aynı kıyıda.

çakıl taşlarıyla
rengârenk,

kırmızı mendil ve usul sesli türküleriyle

oğlundan,
bir tutukevinden gelecek
mektubu.

üç uzun yıl
benim kapımı çalan güneş
onun konuk gecesiyle durmadan yer değiştirdi.

fesleğenler kırağılarla
eski gemi artıkları
saban demirleriyle

yer değiştirdi.

beklediği mektup
hiç gelmeyecekti.

biraz önce nikos'u tuvalete götürdüler
hücremin önünden geçerken
ışık çaldı

ve korkunç güzel
bir portakal kokusu yayıldı ortalığa

nikos'un ışığından.

oysa sıcak bir geceydi ve yazdı.

işte o portakal kokusu
hatırlattı bana

bir gün dönmüştüm diye başlayan
selaniğe, girite, atınaya, pireye

barba hristos'un dönüş öykülerini.

gece yarıları başlayan
gece yarıları götürülmelerle

dönüş öyküleri.

**TAKİS PETRULAS'IN BARBA HRİSTOS'A ŞİİRİ
ANISINA**

onu yine gece yarısı götürmüşler
yaralı yüreği ve buzukisi masada
kuru ekmek şarap yarım şiirler
yıllardır görmediği bir çocuk resmi
eksik kalan eksik bırakılan şeyler
yazdığı son mektupta söylemişti
gurbetse eğer benim için kendi ülkem
bir yol, parlak yıldızların yolu
dikenli tellerin arasında bir yol
zeytinlerin limonların arasında.

sürgünde izbe barakalarda birlikte
kucaklardı seslerimiz yükselir göğe
hey zor günlerin, acıların kapetanı
yine yükselecek yüreğimizin şarkıları
ne nöbetçi dinleyecek ne dar kapı
kara bulutlar ayak altına girecek
gür beyaz kâğıtlarda barba hristos.

İŞÇİ MIHALİ⁽¹⁾'NİN ÖLÜMÜ

kurumuş kan çamur lekeli bir fes
petrol lambasının ölgün ışığında
bir gül gibi parılıyordu yarası.

sakar gençlik, evli, cebinde revolver
geceleyin gizlice yasak kitaplar
doyceorientbank⁽²⁾ yün ipek şeker.

kahvelerin derme çatma peykeleri
bira meze yonyo gazinosu⁽³⁾ rıhtımda
ayak bileklerinde zil ermeni kızları.

minareler çan kuleleri surlar
trenler cepheye asker götürüyor
1904, karanlık bir oda gibi selanik.

serez çarşısı dokumacılar grevi
ve bütün grevlerin iki önderi
biri rum biri türk, kandiya'dan⁽⁴⁾

---

(1) Mihali: Erkek adı.

(2) Doyceorientbank: Osmanlı döneminde yabancı sermaye ağırlıklı bir banka.

(3) Yonyo Gazinosu: 1900'lü yılların başında Selanik'te limana yakın yerde bulunan ünlü bir gazino.

(4) Kandiya: Girit Adası'nda bulunan en büyük şehir.

gün ortasında esmer bir gece
veles demirkapı hattı greviydi
bir kurşun, işçi mihali yerde.

kurumuş kan çamur lekeli bir fes
petrol lambasının ölgün ışığında
bir gül gibi parıldıyordu yarası.

hristos henüz kundaktaydı öldürüldüğünde
babası kandiya'dan gelen arkadaşları
onun mavi taşlı nazar boncuğunu çıkartıp
mihali'nin eski ceketinin
cebine koydular ve
ağladılar.

'giritli doğmak ağır bir şeydi.'⁽¹⁾

---

(1) Giritli doğmak ağır bir şeydir: N. Kazancakis, El Greko'ya Mektuplar'dan.

kuğulardır ölüme giderken birlikte
şarkı söyleyen.

barbadan bir daha haber alamadım.
iki yıl sonra yaros adasında⁽¹⁾, sürgünde öldüğünü
öğrenecektim.

---

(1) Yaros Adası: 1967 darbesinden sonra sürgün yeri olarak kullanılan ada.

aşk için şarkılar söyler dururdun
ayrılık için şarkılar

on sekiz yaşın
bir sokak ortasında

gölüp durunca sana
ve yıllar sonra

bilemezsin ne yapacaksın.

rüzgârı nasıl kucaklayacaksın
denizi nasıl alıp da yüreğine

alıp da

o hâlâ acemi yüreğine
bir çocuğun gülüşüyle sokacaksın.

takis petrulas geceye kadar
koşarken koyu bir karanlığın içinde

aynı tarihlerde,

benim de ranzamın kıyısından
kız kulesinin ışıklar görünürdü

ve lacivert deniz.

kırık kurşunkalemim
dolaşırken sarı kâğıdın üstünde.

KIRIK BİR KURŞUNKALEMİN ŞİİRİ

yollar uzak ay bedir
sırtımda gümüş hançer
yürürüm de ölemem
kan damlatır karanfil.

usulca mavi bir kar
kara geceye düşer
tutuşur fundalıklar
gelir kalbimi yakar.

gün olur belki öper
ay ışığı acıyı
o yaralı cerenler
yanık sulara iner.

yollar uzak ay bedir
sırtımda gümüş hançer
yürürüm de ölemem
kan damlatır karanfil.

birden bir rüzgâr açtı koğuşun kapısını
bir kırmızı güvercin girdi içeri

seferis'in üç kırmızı
güvercininden biri

getirdi takis petrulas'ın şiirlerini
ve barba'nın öyküsünü.

zeybekikoyu⁽¹⁾ yazdım.

---

(1) Zeybekiko: Zeybek ritmiyle söylenen şarkı ve dans, zeybek havası.

ZEYBEKİKO

yıldızları say, Şu yıldız aşkın kurşuna
diziliŐidir
öteki ölümün çarmıha geriliŐi

ve o ilerde hiç konuşmayan
susuşun üvey yıldızı.

solgun, yanıp sönen
düşmanlıkların

bir gün olmayacak düşmanlıkların
olmayacak mitralyözlerin
barikatların

tutuklu kamplarının
ve tel örgülerin parlak yıldızı.

sana sesleniyorum, sesimi duy
beni anla.

bir batık gemiden esen
deli rüzgârla

geldim yanına
senin, deli rüzgârla.

yağmurda
kararmış, adları okunmayan

kırılmış mermerleri, yosun bağlamış
sarıkları, haçları

bilemem hangisindedir
yitirilmiş gömüt taşları

karların altındadır.

ilkyaz gelince
sürgün açar ölülerimiz
yan yana.

aynı topraklarda.

kalkar
horon teperler ve sirtaki.

giritten dedem seslenir
foçadan senin deden

ilkyaz gelince

aynı taştan evlerde
aynı at arabalarına binip

verirlerdi aynı selamı

aynı gelinciklere

ve aynı suların şarkısıyla.

hey takis petrulas
yıldızları say

yoksa bir yıldız da
sen ekle

ben senin dostunum.

hey behçet aysan
yıldızları say

yoksa bir yıldız da
sen ekle

ben senin dostunum.

solgun, yanıp sönen yıldızların.

yıllar sonra yine sabaha karşı
yine böyle bir ağaç hışırtısı

saatin 03'ü vurduğu zamanlar
bana bu şiiri yazdırdı.

saatin 03'ü vurduğu zamanlar
iki yüreğim birden vardı.

ya batık bir gemi ya bir deniz feneri.

1985 Eylül / 1986 Temmuz / Ankara

*KITAPLARINA GİRMEMİŞ
ŞİİRLERİ*

TEL ZAATAR

tel zaatar
napalm-
                    gülleri açar.
tel zaatar
orada-
                    yanınca çocuklar.
tel zaatar
acıya-
                    bu kaçınıcı katar.
tel zaatar
işgal-
                    edilmiş tomurcuklar.
tel zaatar
burada-
                    gömülüyüm.
tel zaatar
ölüme-
                    gönüllüyüm.
tel zaatar
biz-
                    ne kadar
tel zaatar
ölürsek-
                    o kadar
tel zaatar
yaşayacak filistin

Ağustos ' 82

DÖNMEYECEK OLANA ŞARKI

bir gün çekip gideceğim ben bu şehirden
geride hiçbir anı bile bırakmadan
bindiğim trenler belki hiç bilmeyecek
bir küçük istasyonda nasıl indiğimi
yağmurlu bir gece hangi istasyonda
yitik yıldızlara bakacaksın ardımdan.

ne kadar acı varsa bırakacağım
söylenmemiş sözlerle yalan aşkları
paslı zincirleri, mahpus türkülerini
kara bir sis gibi çöken umutsuzluğu
bir gün çekip gideceğim ben bu şehirden.

kitaplarım, şiirlerim bekleyecekler
yürüdüğüm sokaklar bekleyecekler
her sabah selam verdiğim akasya
her sabah selam aldığım taş duvar
ve uçsuz bucaksız bu keder denizi
bir gün elbet dönüşümü bekleyecekler.

SELİMİYE

ses ver, suların yelesini bırak aksın, söz ver damlasın çocuk yaralarına koşarkenki şeyler sana yeniden sus diyecekler, başla anlatmaya olsun, kim kocaman bir ölü görmek ister ay parçalanırken düşer tam kalbin üstüne.

tam kalbin üstüne belki bir rüzgâr getirmiştir o şimdi tankerlerin yanaştığı yıkık iskeleye salacak, uzak bir anı olarak orda kalsın kadife ceketim, ağız mızıkam ve on üç yaşım hepsi orda kalsın çok uzak bir çağ olarak.

istemem vermeyin geri dönen mektuplarımı ağır bir tramvay, akşamüstü, çm, paşakapısı bu saatler okul dönüşüdür, gökyüzü bile yatılı deniz, martılar ve acı hepsi aynı yöne gider düşlerin gündüz ve gece olarak ikiye ayrıldığı.

bir ranzaya çıkarak kırık camlı pencereden mor sarı ışıklarla dolardı trenler koğuşa haki battaniyelerdi sarıldığı annemin eli ve tahta dolap kapaklarında istasyon adları sanki bin kilometre uzakta bir şehirdi haydarpaşa.

hep onu aradım tutuşan samanların yanışını suyun sıcak bir kan gibi külrengi akışını siyah arabaların çektiği düşlerimin yıldızları sessizce adıdır bir direnişin ve aşkın yalvarışı yaşayıp yıllar sonra aynı koğuşta tutuklu olarak.

GECEYLE GEL

Topluyorum yıldızları
ve göğre merdiven kurup
arayacağım yeniden
mutlu düşler ülkesini

Topluyorum çiçekleri
ve yerin rüzgârı olup
yok edilmiş sevdalarda
kucaklaman için beni.

çiçek ol, rüzgârla
rüzgârla gel
bitsin bu umutsuz şarkı.

yıldız ol, geceyle
geceyle gel
bitsin bu umutsuz şarkı.

Topluyorum çakılları
dalga sesleriyle vurup
bulacağım batık gemi
şafak ağarırken seni.

ÖYLE KAL

düşlerim hep öyle kal
uzun, karanlık bir nehir
ve yakılan
kiraz ağaçlarıyla.

otur yanibaşımıza
bak yüz yüzeyizdir

ardımızda kentler
aşklar ve sokaklar.

düşlerim hep öyle kal
ekim ayı çıkagelsin
ve bütün acılar.

o çobanyıldızımın hiç
bitmeyen kırağıyla.

düşlerim hep öyle kal
beyaz küllerin eteğinde
kırılmış lamba
ve solgun bir ay.

düşlerim hep öyle kal
yasemin öpüşleriyle.

ORPHEUS

unutuş, leylakların değmiştir öpüşleri
ordayım hep bir otel odasında başıboş
düşlerim koşar adım yürüyen bulutlarla
akmaktadır belki bir şarkının ırmağına
unutuş bir şarkıdır o yıldız sönüşleri
ve vurup gider kapıyı birlikte sabahla
acının tuğrası, ölü ilkyaz, yitik anı
loş seslerin seslenişi yaralı unutuş.

unutuş, bak kuzgunlar çaldı gençliğimizi
bir içdeniz gibi kuşatılmıştık nasıl da
sırılsıklam bir yağmurda kurşuna dizilmiş
köpük köpük gözyaşı, moraran bir içdeniz
unutuş kimsesiz bir yolculuğun adıdır
içimizde bize cesaret veren bu keder
ve aşklarımız ki birer batık gemiydiler
silinmiş bir yüzdür, eski bir sokak unutuş.

unutuş, yoksul bir istanbul gibi yalnızdık
hani düşlerin ve ölümün annesi gece
gelip örtecekti yorganını üstümüze
karamişelerde kırmızı ağartılardık.

unuturlar seni de bir gün gelir unutuş
terkedilmiş bir şehir kuşların konmadığı
kiminde yangın yeri apansız bir unutuş
kiminde sularladır usul usul unutuş.

Mayıs / 1989

EXODUS⁽¹⁾

her kentte Şu aŐılmaz yalnızlık
duygusu
işte kaç yıl sonra, izmir'deyim yine
kim demişti 'geberiyorum kederden'
kuş motiflerinin ölümü ağırđıđı.

karanlığın ufku nasıl da geniş
tuğrul, namık, nal ve arkadaşlar
soruyorlar, –abi, neyin var?
nasıl anlatsam menekŐelerin intiharını
ne mektuplar ne de kar.

aşklar da bir bir bitiyorlar.
işte kaç yıl sonra, izmir'deyim yine
sevda bile kr etmiyor
gökyüzünün unuttuğu uçurumlar
terkedilmiş bir aŐiretin Şarkısı gibi
ne mektuplar ne de kar.

içimde bir exodus'un gezdirdiği.

5.12.1989 / İzmir

---

(1) II. Dünya SavaŐı sonlarında Yahudi göçmenleri taşıyan gemi.

DÜELLO

parçalanmış bir aynada
nakışları esmer bir yüz
yansısını görüyorum
perçemleri akdenizli
bakışları simli sündüs⁽¹⁾
parçalanmış bir aynada.

ah! benim bu deliliğim
ıssız bir ada arıyor
yanaşıp çıkınca, şaşkın
dolaşmış çok önceleri
yabanıl ayak izleri
ah! yazık orda binlerce.

titrek bir mum ışığında
yeniden sarsak yüreğim
asla anmayacak aşkı
bir kez daha yapmayacak
yine çarpıp kayalara
su almakta, su almakta
batmaktadır köhne kalyon
yıldızları sönmüş gece.

---

(1) Sündüs: Parlak renkli, çiçekleri altın ya da gümüş nakışlı ipek kumaş.

bir yaz günü oldu bunlar
gri yağmurlar yağıyordu
çekildi bütün kılıçlar
ben bir yanda rakip hayat
denizse köpürdüyordu
ve şarkılar söylüyordu
alabildiğince bir siren⁽¹⁾
ölmeme istemiyordu.

ne parçalanmış bir ayna
ne mum ışığı kalacak
birazdan gün ağaracak
her gece yeni bir düello
her sabah yeni bir ölüm
hepsi bu şiire sığacak.

20 Temmuz 1992 / Ankara

---

(1) Siren: Mitoloji'de, denizde kayalar üzerinde gemicilere şarkılar söyleyen denizkızı.

ÇIRPINIŞ

çırpınıyordu bir küçük kuş
kanatları al kan içinde
nereye çarpsa düşecek
yüreği Akdeniz mavisini

yaralı kuş, yaralı kuş
hayat bir yokuş
haydi çık çıkabildiğince

bütün ölümlere inat çık
bütün sürgünlere

ve bütün acılara

çırpınıyordu bir küçük kuş
kanatları al kan içinde
gökyüzü onu unutma hiç
yüreği gece yağın kar

BİTEN BİR AŞKIN ŞİİRİ

seni aşkın ve tamburun sesi getirdi
kırık bir tambur ve kırık bir aşk
bir çocuk çığlığıyla koşarak bir anı
ve uzak bir geçmiş sonsuzluğuyla yitirdi

koşarak bir çocuk çığlığıyla bir anı
anlatabilecek, hiçbir şeyi olmayan
olmayan titrek bir mum ışığında
yaşanan ve yaşanabilecek olan her şeyi

kavgalar ve şehirler ve aşklar
rüzgârın sularının durulduğu yerden
ayrılıklara ve duvar surlarına konan
yaralı bir kuştur belki bitmeyen gece

biten bir aşktır bana bunları hatırlatır
biten bir aşkın nehirler olduğu gece
serüvenler ve ayrılıklarla geçen
kırgın, umutsuz ve aşkla dolu gece

1987 kışı / Ankara

İÇİNDEKİLER

KARŞI GECE

UNUTULMAYAN.....	17
ÖRÜP İNCE BİR TUĞLA.....	19
ÇİNİ.....	22
KEDER ATLASI	23
FORSA.....	25
ANIŞ	26
KANAVİÇE.....	28
AÇ KUŞLAR.....	29
ATTILA JOZSEF’İ OKURKEN	35
SİYAH SÜVARİ.....	36
BİR BAHAR DALIYLA	37
NERUDA, NERUDA.....	38
SONLU BİR AĞUSTOSUN ŞİİRİ	39
ŞARAP GİBİ	40
GECEDE ATEŞBÖCEKLERİ	41
TORTU.....	44
İLK KAR.....	48
BAHAR KARŞILAMASI.....	50
KÜL HARMANI.....	51
ŞAHMERAN’IN KALESİ.....	52
SEMENDER.....	53
GÜVERCİNLERİ SEVİNDİRİN.....	54
ATEŞÇİ.....	55
TENTÜRDİYOT	58
HANGİ.....	59
GÖLGELER	60
BALAT.....	61
116. KOĞUŞ	62
YAĞMURDA.....	63
DÖRTLÜK	64

BORDO BİR ÖMRE GAZEL.....	65
AŞKIN DA KÖLE ÇAĞI VARDIR	69
İPEKTEN GECE, GİTME KAL, LEYLA KLAR.....	71
ÜÇ ANI ÜÇ ŞEHİR.....	72
KÜLLENEN.....	76
TENİ BAŞKA İPEĞİN VE KÖMÜRÜN	78
YAĞMUR DİNDİ.....	80

SESLER VE KÜLLER

SESLER VE KÜLLER.....	87
-----------------------	----

KARASEVDA

KARASEVDA.....	97
KÜHEYLAN	99
KANLI ZAMBAK.....	100
SEVMİYİ UNUTANLAR İÇİN	102
BİR MASAL	103
YAZMADAN EDEMEDİM	105
KARANLIKTA NAKİŞ İŞLEYEN KIZLARA.....	106
AY IŞIĞI CİNAYETİ	107

YİTİK ZAMAN PEŞİNDE

YİTİK ZAMAN PEŞİNDE	111
KUŞLAR DA GİTTİ	113
ÇOBAN ATEŞLERİ.....	114
GÜNLER.....	116
ALBÜMDEKİ YIRTIK RESİM	117
BELAZ GECELER.....	119
REDİF KIŞLA SOKAĞI	122
ATEŞ DERESİ.....	124
ÇİÇEKÇİ KIZ	125
DİŞARDA KAR	127

DÖRT EFLATUN ŞİİR

BİR EFLATUN KELEBEK	131
BİR EFLATUN AŞK.....	133
BİR EFLATUN MENEKŞE.....	136
BİR EFLATUN ÖLÜM	138

EYLÜL

AŞKIMIZIN O KARARAN	143
BU AŞK, BU ŞEHİR, BU KEDER	147
DAĞILAN GÜL	151
DOKUZ KÖYDEN KOVULANIN ŞİİRİ	152
YANIK AĞIT	154
BİR KIRAZ DALI	156
BİR ŞİİR	157
ÇOĞALAN	158
ZAGNOS KÖPRÜSÜ	159
BİR YALNIZ NAR AĞACI	160
BİR GIRİT ŞARKISI	161
YARIN DİYE BİR ŞEY VAR	164
O'NUN ŞİİRİ	166

İZMİT ŞİİRLERİ

İZMİT	171
ONU BANA BAĞIŞLA	173
DENİZE İNEN MERDİVEN	178
SON KUŞLAR.....	179
BEYAZ BAŞÖRTÜLÜ KADINLAR.....	180

AŞK İÇİN YEDİ PRELÜD

AŞK İÇİN PRELÜDLER.....	189
-------------------------	-----

YENİ BİR GÖKYÜZÜ ARANIYOR

YENİ BİR GÖKYÜZÜ ARANIYOR.....	201
BEYAZ BİR GEMİDİR ÖLÜM	203
ESKİ FOTOĞRAFLAR	205
AYNA	206
ANSIZIN.....	207
BİR KUĞU ŞARKISI.....	208

DENİZ FENERİ

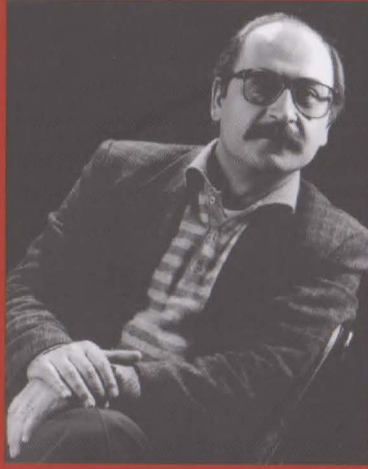
DENİZ FENERİ	213
TAKİS PETRULAS'IN SELANİKLİ YILDIZA ŞİİRİ	218
FALANGA	220

BARBA HRİSTOS'UN ANLATTIKLARI:	
AY YIKILINCA ÜSTÜMÜZE	225
GÜNEŞ ÇALDI KAPIMI	227
FESLEĞENLER.....	228
TAKİS PETRULAS'IN BARBA HRİSTOS'A ŞİİRİ ANISINA	230
İŞÇİ MIHALI'NİN ÖLÜMÜ	232
KIRIK BİR KURŞUNKALEMİN ŞİİRİ	237
ZEBEKİKO	239

KİTAPLARINA GİRMEMİŞ ŞİİRLER

TEL ZAATAR.....	247
DÖNMEYECEK OLANA ŞARKI	248
SELİMİYE	249
GECEYLE GEL.....	250
ÖYLE KAL	251
ORPHEUS.....	252
EXODUS.....	253
DÜELLO	254
ÇIRPINIŞ	256
BİTEN BİR AŞKIN ŞİİRİ.....	257

İÇİNDEKİLER	259
-------------------	-----

Behçet Aysan

*ipince ipekten gece
hışırdaşa yırtılır gibi
çalıyor sessizliğin kampanası
dışarıda, afiş asıyor çocuklar
uzaktan silah sesleri geliyor
kal diyor, bir kadın sesi -
gitme kal,
ve patlamaya hazırlanıyor
leylaklar...*

kalbim de.

ISBN 978-975-9169-17-7

